

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2015/1587**ze dne 7. května 2015****o státní podpoře SA.35546 (2013/C) (ex 2012/NN) poskytnuté Portugalskem ve prospěch podniku Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A.***(oznámeno pod číslem C(2015) 3036)***(Pouze anglické znění je závazné)****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 108 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

s ohledem na rozhodnutí Komise o zahájení řízení podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie ve věci podpory SA.35546 (2013/C, ex 2012/NN) ⁽¹⁾,

poté, co vyzvala zúčastněné strany, aby podle výše uvedených ustanovení předložily své připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

1. ŘÍZENÍ

- (1) E-mailem ze dne 3. října 2012 portugalské orgány neformálně předložily Komisi stručné memorandum o státních opatřeních k maximalizaci výnosů z privatizace podniku Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A. (dále jen „společnost ENVC“). Na základě předložených informací Komise rozhodla dne 5. října 2012, že v této věci zahájí z moci úřední řízení pod číslem SA.35546 (2012/CP). Portugalsko bylo o zahájení řízení informováno dopisem ze dne 11. října 2012.
- (2) Komise si vyžádala další informace dopisem ze dne 12. října 2012, na nějž Portugalsko odpovědělo e-mailem ze dne 9. listopadu 2012 a dopisem ze dne 20. listopadu 2012. Z těchto informací se zdálo, že společnost ENVC měla v minulosti prospěch z řady opatření, která by mohla představovat státní podporu. Dne 16. října 2012 se uskutečnil konferenční hovor s portugalskými orgány. Portugalské orgány požádaly o schůzku s Komisí, která proběhla dne 11. prosince 2012. Portugalsko poskytlo doplňující informace dopisem ze dne 28. prosince 2012 a e-mailem ze dne 18. ledna 2013.
- (3) Dopisem ze dne 23. ledna 2013 Komise Portugalsko informovala, že se s ohledem na tuto podporu rozhodla zahájit řízení (dále jen „rozhodnutí o zahájení řízení“) podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“).
- (4) Rozhodnutí Komise o zahájení řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ⁽²⁾ a zúčastněné strany byly vyzvány, aby k opatřením předložily připomínky. Portugalsko své připomínky k rozhodnutí o zahájení řízení podalo dopisem ze dne 12. března 2013. Komise neobdržela žádné připomínky od zúčastněných stran.
- (5) Během formálního vyšetřovacího řízení Portugalsko na žádost Komise mnohokrát předložilo informace. Mezi Komisí a portugalskými orgány kromě toho dne 27. května 2013, 29. července 2013, 13. listopadu 2013 a 20. ledna 2015 proběhly telefonické konferenční hovory. Dne 17. března 2014 se nadto uskutečnila schůzka Komise a portugalských orgánů.

⁽¹⁾ Státní podpora – Portugalsko – státní podpora SA.35546 (2013/C) (ex 2012/NN) – minulé opatření ve prospěch podniku Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A. – výzva k podání připomínek podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. C 95, 3.4.2013, s. 118).

⁽²⁾ Viz poznámka pod čarou 1..

- (6) Dopisem ze dne 27. února 2015 Portugalsko požádalo Komisi, aby potvrdila, že případná povinnost navrácení podpory nebude rozšířena na společnost WestSea. V témže dopise Portugalsko vyjádřilo souhlas s tím, že se zřekne svých práv vyplývajících z článku 342 SFEU ve spojení s článkem 3 nařízení č. 1/1958⁽³⁾ a že toto rozhodnutí bude přijato a oznámeno v angličtině.

2. SOUVISLOSTI

2.1. Příjemce

- (7) Společnost ENVC byla portugalská loděnice, která byla založena v roce 1944 a v roce 1975 zestátněna. Prostřednictvím společnosti EMPORDEF – *Empresa Portuguesa de Defesa (SGPS)*, S.A. (dále jen „společnost EMPORDEF“), holdingové společnosti ve stoprocentním vlastnictví státu, která ovládá řadu státních podniků v odvětví obrany, společnost ENVC plně vlastnil stát.
- (8) V době, kdy Komise přijala rozhodnutí o zahájení řízení (viz 3. bod odůvodnění výše), měla společnost ENVC přibližně 638 zaměstnanců a byla jedinou loděnicí v Portugalsku schopnou realizovat stavbu vojenských plavidel⁽⁴⁾. Její portfolio stavby lodí se v té době omezovalo na stavbu dvou lodí na přepravu asfaltu, jež si objednala společnost Petróleos de Venezuela S.A. (dále jen „PDVSA“), kterou plně vlastní venezuelský stát.
- (9) Společnost ENVC vykonávala svou činnost na pozemcích na základě koncese. Tato koncese byla společnosti ENVC udělena poprvé v roce 1946 a následně upravena v letech 1948, 1949 a 1974. V roce 1989 byla oblast poskytnutá na základě koncese rozšířena a samotná koncese – jež měla původně platit do roku 2006 – byla prodloužena do roku 2031⁽⁵⁾.

2.2. Postup privatizace

- (10) V době rozhodnutí o zahájení řízení byla společnost ENVC doposud aktivní na trhu. Legislativním nařízením č. 186/2012 ze dne 13. srpna se vláda rozhodla společnost reprivatizovat⁽⁶⁾.
- (11) Privatizační proces měl proběhnout v rámci daném portugalským zákonem o privatizaci⁽⁷⁾. Konkrétní předpisy upravující tento proces, tj. legislativní nařízení č. 186/2012 a usnesení rady ministrů č. 73/2012, byly zveřejněny v portugalském úředním věstníku ve dnech 13. respektive 29. srpna 2012⁽⁸⁾. Usnesení rady ministrů č. 73/2012 upřesňovalo, že privatizace měla být provedena formou přímého prodeje – bez nabídkového řízení – až 95 % základního kapitálu společnosti ENVC.
- (12) Portugalsko uvedlo, že společnost EMPORDEF a její finanční poradce vytipovali více než 70 případných investorů. Tři investoři předložili do lhůty 5. listopadu 2012 závazné nabídky, ale pouze dvě z nich byly shledány za vyhovující: nabídka brazilské společnosti Rio Nave Serviços Navais a nabídka ruské společnosti JSC River Sea Industrial Trading⁽⁹⁾.
- (13) Usnesením rady ministrů č. 27/2013 ze dne 17. dubna 2013 se portugalská vláda rozhodla jedinou platnou nabídku, nabídku společnosti JSC River Sea Industrial Trading, (platnost nabídky společnosti Rio Nave Serviços Navais mezitím vypršela), odmítnout, přičemž argumentovala tím, že její podmínky byly neúměrné a nepřijatelné.

⁽³⁾ Nařízení č. 1 o užívání jazyků v Evropském hospodářském společenství (Úř. věst. 17, 6.10.1958, s. 385/58).

⁽⁴⁾ Na základě informací poskytnutých Portugalskem se situace jeví tak, že z hlediska pracovních sil dosáhla kapacita vyčleněná na stavbu plavidel pro vojenské účely svého vrcholu v roce 2005, kdy tvořila 33 % celkové činnosti společnosti ENVC (a zahrnovala stavbu, opravy apod.). Od roku 2006 do roku 2011 činila průměrná kapacita vyčleněná na stavbu vojenských plavidel přibližně 11 %, ale v roce 2012 poklesla na nulu vzhledem ke zrušení zakázky na stavbu vojenských plavidel pro portugalskou armádu.

⁽⁵⁾ Koncesní smlouva byla v letech 2005 a 2007 rovněž upravena tak, aby společnost ENVC mohla k části pozemků poskytnout subkoncese na výrobu větrných elektráren.

⁽⁶⁾ Na tento proces se nevztahovalo memorandum o porozumění o zvláštních podmínkách hospodářské politiky, které spolu Portugalsko s Komisí, Mezinárodním měnovým fondem a Evropskou centrální bankou podepsali.

⁽⁷⁾ *Lei Quadro das Privatizações* schválený zákonem č. 11/90 ze dne 5. dubna 1990 a znovu vyhlášen zákonem č. 50/2011 ze dne 13. září 2011.

⁽⁸⁾ *Diário da República* č. 156, 13.8.2012, s. 4364 respektive *Diário da República* č. 167, 29.8.2012, s. 4838.

⁽⁹⁾ Přestože společnost Volstad Maritime podala dne 5. listopadu 2012 závaznou nabídku, byla vyřazena, jelikož ji předložila až po lhůtě, tj. po 10. hodině dopoledne.

- (14) Legislativním nařízením č. 98/2013 ze dne 24. července 2013 pověřila portugalská vláda společnost ENVC, aby přikročila k udělení subkoncesí k pozemkům, na kterých vykonávala svou činnost. Subkoncesní řízení bylo zahájeno dne 31. července 2013. Nabídky předložili dva uchazeči, ale pouze jedna, a sice ta, již (prostřednictvím společné dceřiné společnosti WestSea) společně podaly společnost Martifer-Energy Systems SGPS, S.A. a společnost Navalria-Docas, Construções e Reparações Navais, S.A., se považovala za vyhovující. Portugalsko potvrdilo, že dne 11. října 2013 byla vybrána nabídka společnosti WestSea.
- (15) S ohledem na finanční situaci společnosti ENVC, které do poloviny roku 2013 ztráta narostla na více než 264 milionů EUR, se portugalská vláda usnesením rady ministrů č. 86/2013 ze dne 5. prosince 2013 rozhodla provést likvidaci společnosti ENVC. Jejímú představenstvu zároveň nařídila, aby zahájilo prodej aktiv společnosti a maximalizovalo výnosy z něj zajištěním transparentnosti.
- (16) Dne 4. března 2014 společnost ENVC uspořádala valnou hromadu, v jejímž průběhu společnost EMPORDEF, jakožto jediný akcionář společnosti ENVC, potvrdila rozhodnutí přikročit k prodeji aktiv společnosti ENVC a rovněž k propuštění tehdejších přibližně 607 zaměstnanců za účelem co nejrychleji provést likvidaci a zrušení společnosti.
- (17) Po přijetí potřebných opatření ke splnění rozhodnutí valné hromady společnosti ENVC, prodeji aktiv a propuštění zaměstnanců požádala portugalská vláda portugalskou agenturu pro výběr a nábor vyšších státních úředníků (*Comissão de Recrutamento e Seleção para a Administração Pública – CRESAP*), aby jmenovala členy likvidačního týmu pověřeného likvidací společnosti ENVC. Portugalské orgány potvrdily, že likvidace společnosti ENVC proběhne v příštích měsících.

3. POPIS OPATŘENÍ

- (18) Na základě informací poskytnutých Portugalskem v průběhu formálního vyšetřovacího řízení se zdá, že společnost ENVC měla v minulosti prospěch z několika opatření podpory (dále jen „**minulá opatření**“).
- (19) Některá z minulých opatření provedly společnost EMPORDEF nebo portugalské ministerstvo financí s cílem pokrýt provozní náklady a/nebo ztráty společnosti ENVC v období 2006 až 2013. Tato opatření shrnuje tabulka 1.

Tabulka 1

Minulá opatření provedená k pokrytí provozních nákladů a/nebo ztrát společnosti ENVC

Datum	Opatření	Poskytovatel	Částka (v EUR)
11. května 2006	Navýšení kapitálu společnosti ENVC	EMPORDEF	24 875 000
2012/2013	Úročené úvěry k pokrytí provozních nákladů – k podrobnostem viz příloha I	EMPORDEF	101 118 066,03
i) 31. ledna 2006 ii) 11. prosince 2008 iii) 28. dubna 2010 iv) 27. dubna 2011	Úvěry k pokrytí provozních nákladů	Direção-Geral do Tesouro e Finanças (DGTF)	i) 30 000 000 ii) 8 000 000 iii) 5 000 000 iv) 13 000 000

- (20) Dne 11. května 2006 valná hromada společnosti ENVC (jejímž jediným akcionářem byla společnost EMPORDEF) rozhodla o tom, že provede navýšení kapitálu společnosti ENVC o 24,875 milionu EUR (dále jen „**navýšení kapitálu z roku 2006**“) ⁽¹⁰⁾. Podle Portugalska bylo navýšení kapitálu z roku 2006 nezbytné k tomu, aby mohla společnost ENVC dostát svým finančním a obchodním závazkům (zejména vůči portugalskému námořnictvu), a bylo provedeno s ohledem na plán restrukturalizace společnosti ENVC ze dne 17. srpna 2005 (viz 47. bod odůvodnění níže). Portugalsko dále uvádí, že navýšení kapitálu z roku 2006 bylo zapotřebí k tomu, aby byl splněn článek 35 portugalského zákona o obchodních společnostech („*Código das Sociedades Comerciais*“), přičemž alternativou bylo snížení kapitálu společnosti ENVC nebo její likvidace.
- (21) V roce 2012 a na začátku roku 2013 několik bank přestalo společnosti ENVC poskytovat úvěry a bylo ochotno tak učinit pouze ve vztahu ke společnosti EMPORDEF. S cílem zajistit pokračování činnosti společnosti ENVC jí proto společnost EMPORDEF – jakožto její jediný akcionář – poskytla finanční podporu v podobě několika úročených úvěrů v celkové výši 101 118 066,03 EUR (dále jen „**úvěry z let 2012 a 2013**“) ⁽¹¹⁾. Podle vysvětlení Portugalska byly tyto úvěry poskytnuty k pokrytí provozních nákladů a zajištění refinancování stávajících bankovních úvěrů. Úrokové sazby použitelné na úvěry z let 2012 a 2013 se liší podle konkrétní smlouvy. Portugalsko uvádí, že úrokové sazby, jež společnost EMPORDEF společnosti ENVC účtovala, odpovídaly sazbám u paralelních bankovních úvěrů poskytovaných společností EMPORDEF. K únoru 2014 společnost ENVC úvěry z let 2012 a 2013 nesplatila a neuhradila z nich ani žádné úroky.
- (22) V neposlední řadě získala v letech 2006, 2008, 2010 a 2011 společnost ENVC financování v celkové výši 56 milionů EUR od generálního ředitelství pro státní pokladnu a finance portugalského ministerstva financí („*Direção-Geral do Tesouro e Finanças*“ – DGTF) v podobě několika smluv o úvěru (dále jen „**úvěry DGTF**“). Portugalsko uvádí, že byly účtovány sazby EURIBOR navýšené o pohyblivé rozpětí, a to v jednotlivých smlouvách různě. Úvěry DGTF byly poskytnuty s cílem pokrýt předchozí nesplacené finanční závazky a poskytnout potřebné peněžní prostředky na financování provozních nákladů společnosti ENVC. Portugalsko potvrdilo, že úvěry DGTF nebyly splaceny ⁽¹²⁾.
- (23) Portugalsko dále poskytlo informace o řadě jiných opatření, jež byla ve prospěch ENVC v minulosti provedena. Tato opatření shrnuje tabulka 2.

Tabulka 2

Ostatní minulá opatření provedená ve prospěch společnosti ENVC ⁽¹⁾

Datum	Opatření	Poskytovatel	Částka (v EUR)
29. listopadu 2011	Doporučující dopis k úvěru poskytnutému Banco Comercial Português (BCP)	EMPORDEF	990 000
3. listopadu 2011	Doporučující dopis k úvěru poskytnutému BCP	EMPORDEF	400 000
30. září 2010	Doporučující dopis k úvěru poskytnutému BCP	EMPORDEF	12 500 000
31. srpna 2010	Doporučující dopisy ke dvěma záložním akreditivům vydaným Caixa Geral de Depósitos (CGD)	EMPORDEF	12 890 000 ⁽²⁾
24. června 2010	Doporučující dopis k úvěru poskytnutému BCP	EMPORDEF	5 000 000

⁽¹⁰⁾ Ve svém podání ze dne 28. prosince 2012 Portugalsko poukázalo na navýšení kapitálu, ke kterému patrně došlo v roce 2009. Během formálního vyšetřovacího řízení ovšem Portugalsko potvrdilo, že v roce 2009 k žádnému navýšení kapitálu nedošlo.

⁽¹¹⁾ Toto opatření zahrnuje převzetí dluhu společnosti ENVC vůči společnosti Parvalorem ve výši 5 111 910,08 EUR společností EMPORDEF a rovněž vzniklé úroky ve výši 5 281 882,02 EUR, jež nebyly zaplacený.

⁽¹²⁾ Portugalsko uvedlo, že společnost ENVC z úvěrů DGTF z let 2006 a 2008 zaplatila v letech 2006 až 2010 pětkrát úroky v celkové výši 3 291 293,50 EUR.

Datum	Opatření	Poskytovatel	Částka (v EUR)
25. listopadu 2009	Doporučující dopis k revolvingovému úvěru poskytnutému CGD	EMPORDEF	15 000 000
7. září 2009	Doporučující dopis k revolvingovému úvěru poskytnutému Banco Espírito Santo (BES)	EMPORDEF	4 500 000
26. června 2008	Doporučující dopis pro BCP jakožto záruka za řádné plnění smlouvy v souvislosti se dvěma zakázkami na stavbu lodí.	EMPORDEF	14 512 500
8. ledna 2007	Doporučující dopis k revolvingovému úvěru poskytnutému CGD	EMPORDEF	5 000 000
—	Podpora na stavbu lodí v období 2000–2005 ⁽³⁾ – <i>k podrobnostem viz příloha II</i>	DGTF	27 129 933,20
—	Podpora na odborné vzdělávání v období 2005–2006 ⁽⁴⁾	DGTF	257 791
23. prosince 2009	Úvěr na stavbu plavidla Atlântida	EMPORDEF	37 000 000

⁽¹⁾ V rozhodnutí o zahájení řízení se kromě jiných opatření uvádí doporučující dopis společnosti EMPORDEF v souvislosti s akreditivou ve výši 12 890 000 EUR vydanými CGD. Během formálního vyšetřovacího řízení Portugalsko vysvětlilo, že toto opatření je tím, jež je popsáno ve 24. bodě odůvodnění.

⁽²⁾ Během formálního vyšetřovacího řízení Portugalsko vysvětlilo, že částka vázaná na záložní akreditivou činila 12 890 000 EUR, tj. 10 % nákladů na stavbu dvou lodí na přepravu asfaltu (128 900 000 EUR). Portugalsko dále upřesnilo, že smlouva o vystavení záložních akreditiv byla uzavřena v roce 2010, a nikoli v roce 2012, jak se uvádí v rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽³⁾ Podle informací poskytnutých Portugalskem byla podpora na stavbu lodí poskytnuta v podobě subvencí vázaných na 14 smluv v období 2000–2005, a nikoli v období 2000–2007, jak se uvádí v rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽⁴⁾ Portugalsko vysvětlilo, že podpora na odborné vzdělávání byla poskytnuta v roce 2005 a v roce 2006, a nikoli v období 2000–2007, jak se uvádí v rozhodnutí o zahájení řízení.

(24) V roce 2010 společnost ENVC uzavřela se společností PDVSA smlouvu na stavbu dvou lodí na přepravu asfaltu. Smluvní cena každého z plavidel činila 64,45 milionů EUR, tedy celkem 128,9 milionu EUR. Podle smlouvy o stavbě měla společnost PDVSA poskytnout společnosti ENVC zálohu ve výši 10 % celkové smluvní ceny, tj. 12,89 milionu EUR, přičemž odkládací podmínkou bylo získání dvou záložních akreditiv, jež měly sloužit jako záruka za zálohovou platbu společnosti PDVSA v případě, že by společnost ENVC své smluvní závazky nesplnila. CGD tyto dva záložní akreditivy vystavila na základě doporučujících dopisů společnosti EMPORDEF, přičemž dne 28. února 2014 respektive 31. března 2014 byly tyto akreditivy staženy.

(25) Portugalsko dále vysvětluje, že od roku 2007 do roku 2011 společnost EMPORDEF vystavila řadu dalších doporučujících dopisů a záruk na podporu smluv o financování mezi společností ENVC a komerčními bankami (na doporučující dopisy podrobně popsán ve 24. bodě odůvodnění a v tomto bodě odůvodnění se společně dále odkazuje jen jako na „**doporučující dopisy**“ – jejich celková hodnota činila 70 792 500 EUR). Portugalsko konstatuje, že společnost EMPORDEF za doporučující dopisy společnosti ENVC nikdy nic neúčtovala.

(26) V období let 2000 až 2005 obdržela společnost ENVC řadu subvencí na stavbu lodí ve výši 27 129 933,20 EUR (dále jen „**subvence na stavbu lodí**“). Tato částka odpovídá četným nevratným subvencím na stavbu řady plavidel a tankerů, které byly, jak Portugalsko uvedlo, poskytnuty na základě legislativního nařízení č. 296/89, kterým se provádí směrnice Rady 87/167/EHS ⁽¹³⁾.

⁽¹³⁾ Směrnice Rady 87/167/EHS ze dne 26. ledna 1987 o podporách na stavbu lodí (Úř. věst. L 69, 12.3.1987, s. 55).

- (27) Společnost ENVC v roce 2005 a 2006 rovněž obdržela finanční podporu na odborné vzdělávání ve výši 257 791 EUR (dále jen „**subvence na odborné vzdělávání**“), a to v rámci operačního programu pro zaměstnanost, odborné vzdělávání a sociální rozvoj (POEFDS) financovaného Evropským sociálním fondem.
- (28) Pokud jde o plavidlo Atlântida, vysvětluje Portugalsko, že na jeho stavbu bylo v roce 2006 vypsáno mezinárodní nabídkové řízení, kterého se zúčastnila pouze společnost ENVC a jedna další společnost. Obě nabídky však byly zamítnuty, neboť nevyhověly povinným požadavkům nabídkového řízení. Stavba tohoto plavidla byla společností ENVC zadána později prostřednictvím přímého jednání s Atlanticoline, veřejnou společností odpovědnou za námořní přepravu na Azorách. Počáteční smluvní cena stavby plavidla Atlântida ve výši 39,95 milionu EUR byla následně zvýšena na 45,35 milionu EUR. Společnost Atlanticoline později svou smlouvu se společností ENVC vypověděla s tím, že plavidlo Atlântida nedokázalo dosáhnout stanovené rychlosti.
- (29) Za účelem ukončení sporu mezi společnostmi Atlanticoline a ENVC získala společnost EMPORDEF od CGD dne 23. prosince 2009 úvěr ve výši 37 milionů EUR. Ve smlouvě o tomto úvěru bylo stanoveno, že jej společnost EMPORDEF použije k tomu, aby společnosti ENVC poskytla potřebné prostředky, které by jí umožnily ukončit soudní spor se společností Atlanticoline. Společnosti ENVC byla účtována 6měsíční úroková sazba EURIBOR navýšená o 2 % rozpětí (dále jen „**úvěr na stavbu plavidla Atlântida**“).
- (30) Na prodej dokončeného plavidla bylo v průběhu roku 2014 vypsáno veřejné nabídkové řízení. Řízení bylo inzerováno ve vnitrostátních i mezinárodních denících a jediným kritériem pro výběr vítězné nabídky byla cena. Kupní smlouva s kupujícím (společností Mystic Cruises SA) na cenu ve výši 8,75 milionu EUR byla podepsána dne 30. září 2014.

4. ROZHODNUTÍ O ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

- (31) Komise se dne 23. ledna 2013 rozhodla zahájit formální vyšetřovací řízení. Ve svém rozhodnutí o zahájení řízení vyjádřila Komise předběžně názor, že společnost ENVC lze považovat za podnik v obtížích ve smyslu pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích z roku 2004⁽¹⁴⁾ (dále jen „**pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004**“), a to zejména s ohledem na značné ztráty společnosti ENVC nejméně od roku 2000.
- (32) Přestože Komise ve svém rozhodnutí o zahájení řízení zdůraznila, že o minulých opatřeních obdržela omezené informace, dospěla předběžně k názoru, že všechna tato opatření obnášela státní prostředky, a jsou tedy přičitatelná státu⁽¹⁵⁾. Komise se předběžně rovněž domnívala, že minulá opatření poskytla společnosti ENVC nepatřičnou výhodu, jelikož se jevílo jako nepravděpodobné, že by jakýkoli racionální soukromý hospodářský subjekt ve prospěch společnosti ENVC provedl minulá opatření, a to vzhledem k obtížím, jimž tehdy čelila. Tato výhoda by svou povahou byla selektivní, protože jediným příjemcem byla společnost ENVC.
- (33) Komise také uvedla, že poskytnutá opatření pravděpodobně rovněž ovlivnila obchod mezi členskými státy, protože společnost ENVC soutěží s loděnicemi z jiných členských států Evropské unie i ze zbytku světa. Díky minulým opatřením tak společnost ENVC mohla pokračovat v činnosti, což jí umožnilo vyhnout se na rozdíl od jiných soutěžitelů následkům obvykle plynoucím z chabých finančních výsledků.
- (34) Na základě výše uvedených skutečností dospěla Komise předběžně k názoru, že minulá opatření patrně představují státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Vzhledem k tomu, že minulá opatření byla provedena v rozporu s oznamovací povinností a povinností odkladu stanovenou v čl. 108 odst. SFEU, konstatovala Komise rovněž, že podle všeho představují protiprávní státní podporu.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. C 244, 1.10.2004, s. 2. Dne 1. srpna 2014 vstoupily v platnost pokyny pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích (Úř. věst. C 249, 31.7.2014, s. 1) (dále jen „pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2014“). Podle bodu 135 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2014 bude Komise tyto pokyny používat ode dne 1. srpna 2014 do 31. prosince 2020. V souladu s bodem 138 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2014 ovšem mají být minulá opatření, jež jsou předmětem tohoto rozhodnutí, posouzena na základě pokynů platných v době, kdy byla podpora poskytnuta, tj. pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004 (nebo případně pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. C 288, 9.10.1999, s. 2 – dále jen „pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 1999“).

⁽¹⁵⁾ Pokud jde o společnost EMPORDEF, Komise ve 46. až 48. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení uvedla, že její rozhodnutí se zdají být přičitatelná portugalskému státu ve smyslu judikatury ve věci *Standrust Marine* (rozsudek ve věci *Francie v. Komise*, C-482/99, EU:C:2002:294).

- (35) Komise taktéž vyjádřila pochybnosti ohledně slučitelnosti minulých opatření s vnitřním trhem, zejména kvůli skutečnosti, že portugalské orgány neuvedly žádné možné důvody slučitelnosti.
- (36) Komise nicméně posuzovala, zda by případně u minulých opatření bylo možno zjevně uplatnit některý z důvodů slučitelnosti stanovených v SFEU. Po zavržení výjimek, jež stanoví čl. 107 odst. 2 SFEU, Komise předběžně konstatovala, že lze použít pouze výjimku stanovenou v čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU.
- (37) Komise konstatovala, že minulá opatření zřejmě nebyla provedena podle konkrétních pravidel státní podpory platných pro odvětví stavby lodí v době, kdy k těmto opatřením došlo, tj. podle rámce pro státní podporu v odvětví stavby lodí ⁽¹⁶⁾ nebo podle pravidel předchozích ⁽¹⁷⁾. Komise vzhledem ke skutečnosti, že společnost ENVC se v době, kdy byla minulá opatření provedena, zdála být podnikem v obtížích ve smyslu pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004, konstatovala, že jediným relevantním základem pro slučitelnost se jeví být základ spojený s podporou na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích podle čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU, tedy pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004.
- (38) Komise uvedla, že podle všeho nejsou splněny podmínky podpory na záchranu a restrukturalizaci stanovené v oddílu 3.1 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004. Komise v souvislosti s podporou na restrukturalizaci v souladu s její definicí v oddílu 3.2 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004 konstatovala, že Portugalsko neprokázalo, že by u minulých opatření byl přítomen kterýkoli z nezbytných prvků, díky kterým by bylo možno je považovat za slučitelnou podporu na restrukturalizaci (plán restrukturalizace, vlastní příspěvek, kompenzační opatření atd.). Komise tudíž k tomu, zda by některé z minulých opatření mohlo být shledáno slučitelnou podporou na záchranu nebo restrukturalizaci, postrádala důkazy.
- (39) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem vyjádřila Komise pochybnosti ohledně slučitelnosti minulých opatření ve prospěch společnosti ENVC s vnitřním trhem.
- (40) Komise měla kromě toho řadu připomínek k opatřením, jež Portugalsko v souvislosti s privatizací společnosti ENVC plánovalo. Přestože plánovaná opatření doprovázející privatizaci společnosti ENVC rozhodnutí o zahájení řízení nepodléhala, považovala Komise s ohledem na hospodářskou situaci společnosti ENVC a povahu plánovaných opatření za pravděpodobné, že tato opatření budou představovat státní podporu. Komise však konstatuje, že Portugalsko odmítlo jedinou platnou nabídku na privatizaci společnosti ENVC a že se místo toho rozhodlo provést likvidaci společnosti (viz 14. až 15. bod odůvodnění výše). Na tomto základě má Komise za to, že plánovaná opatření doprovázející privatizaci společnosti ENVC nebyla provedena a nebude je v tomto rozhodnutí brát v potaz.

5. PŘIPOMÍNKY PORTUGALSKA K ROZHODNUTÍ O ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

- (41) Portugalsko ve svých připomínkách k rozhodnutí o zahájení řízení přijatém Komisí uvedlo, že přes ztráty, které společnost ENVC od roku 2000, a zejména od roku 2009 nakumulovala, bylo pro společnost EMPORDEF rozhodnutí udržet společnost „nad vodou“ tím, že se jí poskytnou dostatečné prostředky, racionální možností v souladu s logikou zásady subjektu v tržním hospodářství.
- (42) Pokud jde o obtíže společnosti ENVC, konstatovalo Portugalsko, že vážnost její finanční situace vyšla najevo teprve v letech 2009/2010 a nezvratnost této situace byla uznána teprve v roční účetní závěrce společnosti z roku 2012.
- (43) Portugalsko také vysvětlilo, že **k navýšení kapitálu v roce 2006** došlo z titulu právní povinnosti na základě článku 35 portugalského zákona o obchodních společnostech. Podle tohoto ustanovení musí být v případě, že přijde o polovinu základního kapitálu, společnost i) zrušena, ii) její základní kapitál musí být snížen na částku odpovídající minimálně výši vlastního kapitálu („*capital próprio*“) společnosti nebo iii) akcionáři společnosti proveden vklad do jejího základního kapitálu. Na základě těchto zásad akcionáři společnosti ENVC v roce 2006 rozhodli, že do společnosti vloží kapitál ve výši 24,875 milionu EUR.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. C 364, 14.12.2011, s. 9.

⁽¹⁷⁾ Konkrétně rámce pro státní podporu v odvětví stavby lodí z roku 2004 (Úř. věst. C 317, 30.12.2003, s. 11) a nařízení Rady (ES) č. 1540/98 ze dne 29. června 1998, kterým se stanoví nová pravidla pro podporu na stavbu lodí (Úř. věst. L 202, 18.7.1998, s. 1).

- (44) Podle Portugalska bylo toto rozhodnutí přijato na základě přesvědčení, že alternativní možnosti dané článkem 35 portugalského zákona o obchodních společnostech by společností ENVC neumožnily dostát svým finančním a obchodním závazkům (zejména vůči portugalskému námořnímu loďstvu). V roce 2006 měla společnost ENVC v knize objednávek 15 stavebních projektů v celkové hodnotě 386 milionů EUR.
- (45) Portugalsko tvrdí, že investor v tržním hospodářství by se rozhodl navýšit kapitál společnosti ENVC a zároveň jí umožnit pokračovat v činnosti, čímž by posílil její konkurenceschopnost na trhu stavby lodí.
- (46) Ve svém podání ze dne 14. února 2014 Portugalsko uvedlo, že rozhodnutí přikročit v roce 2006 k navýšení kapitálu bylo přijato nejenom se zřetelem k portfoliu společnosti, ale také k plánu restrukturalizace pro společnost ENVC ze srpna 2005.
- (47) Plán restrukturalizace, jehož návrh byl předložen, vypracovala Banco Português de Investimento S.A. (dále jen „BPI“) a vztahoval se na období 2005–2009. Podle plánu restrukturalizace se společnost ENVC s cílem obnovit svou životaschopnost měla zaměřit na vojenské činnosti; uznávalo se v něm však, že finanční a ekonomická udržitelnost společnosti ENVC závisí na řídicích schopnostech, realizaci stávajících zakázek a vývoji na trhu stavby lodí.
- (48) Plán restrukturalizace nevyčíslil náklady spojené s nerealizací zakázek, jež měla společnost ENVC v té době zadány. Náklady spojené s ukončením činnosti společnosti (včetně propuštění zaměstnanců a vyrovnání závazků) byly odhadnuty na 175 milionů EUR. Podle Portugalska se vzhledem k tomu, že likvidace byla méně výhodná než navýšení kapitálu, od první z možností upustilo.
- (49) Portugalsko dále vysvětluje, že plán restrukturalizace potvrdil, že je zapotřebí společnost ENVC podpořit, protože v období 2005–2007 nebyla schopna sama o sobě pokračovat v činnosti. Portugalsko ovšem konstatuje, že ve zprávě subjektu pověřeného dohledem nad portugalskými veřejnými společnostmi (*Inspecção-Geral de Finanças – IGF*) z roku 2009 se uvádí, že plán restrukturalizace společnosti ENVC nebyl v dostatečné míře proveden a že finanční a hospodářské prognózy na období 2008–2011 byly příliš optimistické.
- (50) Pokud jde o **úvěry z let 2012 a 2013**, uvádí Portugalsko, že úrokové sazby účtované společnosti ENVC byly totožné jako sazby, jež se společnosti EMPORDEF podařilo získat na trhu. Tyto úrokové sazby by se tedy měly považovat za sazby tržní, které nepředstavují podporu. Podle Portugalska lze mít za to, že společnost EMPORDEF v poslední instanci ručila za dluhy a závazky společnosti ENVC, a to vzhledem k tomu, že byla jejím jediným akcionářem. Portugalsko tudíž tvrdí, že se pro společnost EMPORDEF další expozicí vůči ENVC prostřednictvím úvěrů z let 2012 a 2013 riziko nezvýšilo.
- (51) Ve svém podání ze dne 14. února 2014 Portugalsko vysvětlilo, že do února 2014 společnost ENVC úvěry z let 2012 a 2013 nesplatila, a neuhradila z nich ani žádné úroky. Portugalsko kromě toho uvedlo, že úvěry poskytnuté společnosti ENVC v případě potřeby doprovázely doporučující dopisy vystavené společností EMPORDEF.
- (52) Pokud jde o **úvěry DGTF** poskytnuté v letech 2006, 2008, 2010 a 2011, zastává Portugalsko názor, že byly poskytnuty za tržních podmínek, neboť byla účtována úroková sazba EURIBOR navýšená o pohyblivé rozpětí, jež se v jednotlivých smlouvách o úvěru lišilo. Portugalsko rovněž konstatuje, že úvěry DGTF byly poskytnuty s ohledem na stav knihy objednávek společnosti ENVC, na jehož základě bylo možné v přiměřené míře očekávat, že společnost ENVC bude schopna úvěry splatit.
- (53) Portugalsko také zdůrazňuje, že **doporučující dopisy** představují ve vztahu mezi soukromými hospodářskými subjekty běžný mechanismus, jenž společně s nižší schopností získat úvěry zaručuje přístup na finanční trhy. Portugalsko konstatuje, že by se v každém případě mělo za to, že za dluhy společnosti ENVC v poslední instanci ručí společnost EMPORDEF, a to vzhledem k tomu, že byla jejím jediným akcionářem. Portugalsko v každém případě uznává, že společnost EMPORDEF nikdy společnosti ENVC doporučující dopisy neúčtovala.

- (54) Pokud jde o **subvence na stavbu lodí**, uvádí Portugalsko, že byly poskytnuty na základě legislativního nařízení č. 296/89 – kterým se provádí směrnice 87/167/EHS –, a že tudíž představují slučitelnou podporu pro odvětví stavby lodí. Pokud jde o **subvence na odborné vzdělávání**, uvádí Portugalsko, že byly poskytnuty všem společnostem splňujícím podmínky dané předpisy, a že proto společnosti ENVC neposkytly nepatřičnou selektivní výhodu.
- (55) Pokud jde o **plavidlo Atlântida**, konstatuje Portugalsko, že do června 2012 se jeho tržní hodnota odhadovala na 29,24 milionu EUR, mimo jiné s ohledem na hospodářské zastarání a fyzickou a funkční ztrátu jeho hodnoty. Portugalsko v této souvislosti uvádí, že vzhledem k tomu, že náklady na stavbu překročily smluvní cenu, není důvod se domnívat, že by stavba tohoto plavidla přinesla společnosti ENVC nepatřičnou výhodu.

6. POSOUZENÍ OPATŘENÍ

- (56) Toto rozhodnutí řeší jako úvodní otázku, zda je společnost ENVC podnikem v obtížích ve smyslu pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004 ⁽¹⁸⁾. Dále analyzuje, zda opatření, jež jsou předmětem šetření, představují statní podporu ve prospěch společnosti ENVC ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, a pokud ano, zda je tato podpora zákonná a slučitelná s vnitřním trhem.

6.1. Obtíže společnosti ENVC

- (57) Jak je uvedeno ve 42. bodě odůvodnění výše, tvrdí Portugalsko, že vážnost finanční situace společnosti ENVC vyšla najevo teprve v letech 2009/2010 a nezvratnost této situace byla uznána teprve v roční účetní závěrce společnosti z roku 2012.
- (58) Komise opakuje názory, jež vyjádřila ve svém rozhodnutí o zahájení řízení. Podle 9. bodu odůvodnění pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004 Komise za podnik v obtížích považuje podnik, který není schopen z vlastních zdrojů nebo finančních prostředků, které získá od vlastníka/akcionářů či společníků nebo věřitelů, zamezit ztrátě, která by jej bez vnějšího zásahu ze strany orgánů veřejné moci v krátkodobém nebo střednědobém výhledu téměř jistě odsoudila k ukončení podnikatelské činnosti.
- (59) V 10. bodě odůvodnění pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004 se vysvětluje, že podnik je považován za podnik v obtížích v případě společnosti s omezeným ručením vlastníků, kde došlo ke ztrátě více než poloviny zapsaného kapitálu a kde ke ztrátě více než jedné čtvrtiny tohoto kapitálu došlo za posledních 12 měsíců; či v případě, že nehledě na to, o jaký typ společnosti se jedná, podnik splňuje podmínky vnitrostátního práva pro zahájení kolektivního úpadečného řízení.
- (60) V 11. bodě odůvodnění se dále uvádí, že i při nesplnění podmínek stanovených v 10. bodě odůvodnění může být podnik považován za podnik v obtížích zejména tehdy, kdy jsou patrné typické příznaky podniku v obtížích, například narůstající ztráta, klesající obrat, rostoucí skladové zásoby, nadbytečná kapacita, slábnoucí peněžní tok, narůstající dluh, narůstající úroky a klesající nebo nulová hodnota čistých aktiv.
- (61) Komise dále poznamenává, že společnost ENVC je společností s omezeným ručením vlastníků, která minimálně od roku 2000 kontinuálně vykazuje výrazné ztráty (viz tabulka 3 níže):

Tabulka 3

Čistý výsledek hospodaření společnosti ENVC v letech 2000 až 2013

	Čistý výsledek (v milionech EUR)
2000	- 2,72
2001	- 4,98
2002	- 11,12

⁽¹⁸⁾ Viz poznámka pod čarou 14 výše.

	Čistý výsledek (v milionech EUR)
2003	- 26,87
2004	- 27,02
2005	- 14,38
2006	- 5,26
2007	- 8,04
2008	- 12,07
2009	- 22,26
2010	- 41,90
2011	- 22,70
2012	- 8,78
2013	- 52,42

Zdroj: roční účetní závěrka společnosti EMPORDEF za roky 2006, 2007, 2008, 2012 a 2013 (dostupná z <http://www.empordef.pt/main.html>), roční účetní závěrka společnosti ENVC za roky 2001, 2002, 2003, 2009, 2010 a 2011.

- (62) Vedle významných ztrát, které představují první známku jejích obtíží, vykazovala společnost ENVC některé z dalších obvyklých známek podniku v obtížích ve smyslu pokynů pro podporu na restrukturalizaci a záchranu z roku 2004. Například obrát společnosti ENVC přinejmenším od roku 2008 neustále klesal, přičemž z částky 129,62 milionů EUR v roce 2008 se snížil na 55,58 milionu EUR v roce 2009, na 20,22 milionu EUR v roce 2010 a na 15,11 milionu EUR v roce 2011. Přestože v roce 2012 došlo vzhledem k některým dalším pracím na plavidlu pro logistickou podporu ke zvýšení obrátu (na 30,38 milionu EUR) ⁽¹⁹⁾, bylo toto zvýšení jednorázové a v roce 2013 obrát opět poklesl na 3,79 milionů EUR.
- (63) Společnost ENVC měla nadto minimálně od roku 2009 záporný vlastní kapitál: - 25,62 milionu EUR v roce 2009, - 74,49 milionu EUR v roce 2010, - 129,63 milionu EUR v roce 2011, - 142,45 milionu EUR v roce 2012 a - 193,46 milionu EUR v roce 2013 ⁽²⁰⁾.
- (64) Podle Portugalska (viz 43. bod odůvodnění výše) bylo v roce 2006 zapotřebí navýšit kapitál, aby byl splněn článek 35 portugalského zákona o obchodních společnostech, přičemž alternativou bylo kapitál společnosti ENVC snížit nebo provést její likvidaci. V plánu restrukturalizace ze srpna 2005 vypracovaném společností BPI (viz 47. bod odůvodnění výše) se navíc zdůrazňuje, že od konce roku 2003 se společnost ENVC nacházela v situaci faktického úpadku („*falência técnica*“). V neposlední řadě Komise konstatuje, že ze zprávy IGF z roku 2009 vyplývá, že k 31. prosinci 2005 a rovněž na konci roku 2008 se společnost ENVC v situaci faktického úpadku nacházela znovu. Ve chvíli, kdy byla společnost ENVC fakticky v úpadku, patrně vykazovala všechny známky úpadku až na to, že příslušný soud její úpadek úředně nevyhlásil. Naznačuje to, že tato společnost minimálně na konci roku 2003, 2005 a 2008 splňovala podmínky vnitrostátního práva pro zahájení kolektivního úpadkového řízení v souladu s 10. bodem odůvodnění pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci.
- (65) Komise z výše uvedených skutečností vyvozuje závěr, že společnost ENVC byla v době, kdy byla v její prospěch provedena všechna minulá opatření, podnikem v obtížích ve smyslu pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004.

⁽¹⁹⁾ Zdroj: roční účetní závěrka společnosti EMPORDEF za rok 2012.

⁽²⁰⁾ Zdroj: roční účetní závěrka společnosti EMPORDEF za rok 2012 a za rok 2013. Z roční účetní závěrky společnosti ENVC za roky 2001, 2002 a 2003 vyplývá, že společnost ENVC vykazovala záporný celkový vlastní kapitál také v roce v roce 2000 (- 5,99 milionu EUR), 2001 (- 10,97 milionu EUR), 2002 (- 22,09 milionu EUR) a 2003 (- 48,97 milionu EUR).

6.2. Přítomnost podpory

- (66) Čl. 107 odst. 1 SFEU stanoví, že podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem.
- (67) Má-li se dospět k závěru, zda je přítomna státní podpora, musí se posoudit, zda jsou v případě dotčených opatření naplněna kumulativní kritéria uvedená v čl. 107 odst. 1 SFEU (t. j. poskytnutí státních prostředků, selektivní výhoda, možné narušení hospodářské soutěže a vliv na obchod uvnitř EU).
- (68) Komise již v tomto ohledu konstatovala, že Portugalsko nezpochybňuje fakt, že **subvence na stavbu lodí** mají povahu státní podpory, neboť byly – podle portugalských orgánů – poskytnuty na základě legislativního nařízení č. 296/89, kterým se provádí směrnice 87/167/EHS. Jejich slučitelnost s vnitřním trhem Komise posoudí v oddíle 6.4 níže.
- (69) Pokud jde o **subvence na odborné vzdělávání** poskytnuté v letech 2005 a 2006, jež dosáhly výše 257 791 EUR, uvádí Portugalsko, že byly poskytnuty v rámci operačního programu pro zaměstnanost, odborné vzdělávání a sociální rozvoj (POEFDS) financovaného Evropským sociálním fondem. Komise konstatuje, že tyto finanční prostředky samy o sobě představují státní podporu, neboť byly poskytnuty členským státem v souvislosti se strukturálními fondy v období 2000–2006. Jejich slučitelnost s vnitřním trhem tudíž Komise posoudí v oddíle 6.4 níže.

6.2.1. Státní prostředky a přičitatelnost státu

- (70) Portugalsko nezpochybňuje předběžná zjištění Komise o přítomnosti státních prostředků a přičitatelnosti státu uvedená v rozhodnutí o zahájení řízení.
- (71) Komise především zdůrazňuje, že úvěry DGTF, subvence na stavbu lodí a subvence na odborné vzdělávání byly poskytnuty přímo ze státního rozpočtu (především prostřednictvím DGTF), a není tedy pochyb o tom, že součástí minulých opatření byly státní prostředky a že tato opatření jsou přičitatelná státu.
- (72) Komise má také za to, že součástí opatření společnosti EMPORDEFF byly státní prostředky (vzhledem k tomu, že rozpočtové prostředky poskytuje společnosti EMPORDEF přímo stát) a že tato opatření lze přičíst státu ve smyslu judikatury ve věci *Stardust Marine* ⁽²¹⁾. Komise konstatuje, že se jedná o veřejnou holdingovou společnost, v níž má stát stoprocentní podíl: jediným akcionářem společnosti EMPORDEF je jménem státu DGTF. Společnost EMPORDEF je nadto z hlediska financí pod přímým dohledem ministerstva financí a orgánů veřejné správy, a z hlediska odvětvového pod přímým dohledem ministerstva národní obrany ⁽²²⁾.
- (73) Podle internetové stránky společnosti EMPORDEF jsou její činnosti v souladu se záměry, zásadami a cíli stanovenými jejím jediným akcionářem, tj. státem ⁽²³⁾. Předsedu vedení společnosti EMPORDEF a jeho členy navíc jmenuje přímo ministr národní obrany ⁽²⁴⁾.

⁽²¹⁾ Rozsudek ve věci *Francie v. Komise*, C-482/99, EU:C:2002:29.(EU:C:2002:29).

⁽²²⁾ Zdroj: <http://www.empordef.pt/main.html>.

⁽²³⁾ Zdroj: <http://www.empordef.pt/main.html>.

⁽²⁴⁾ Viz seznam nominací na internetové stránce ministerstva národní obrany (<http://www.portugal.gov.pt/pt/o-governo/nomeacoes/ministerio-da-defesa-nacional.aspx>). Viz rovněž internetová stránka společnosti EMPORDEF (<http://www.empordef.pt/main.html>) a také několik tiskových zpráv, například http://www.dn.pt/inicio/portugal/interior.aspx?content_id=1768612 nebo http://www.dn.pt/inicio/portugal/interior.aspx?content_id=1950754.

- (74) Z pravidel plánované privatizace společnosti ENVC (viz oddíl 2.2 výše) mimo jiné jasně vyplývalo, že konečné rozhodnutí v ní měla přijmout portugalská vláda, a nikoli společnost EMPORDEF. Komise jako na nepřímý důkaz uvádí, že dne 4. ledna 2012 portugalské ministerstvo národní obrany vydalo tiskovou zprávu, v níž se uvádí toto: „dne 2. července 2011 ministerstvo národní obrany rozhodlo, že pozastaví proces ukončování činnosti [společnosti ENVC]. V srpnu ministerstvo národní obrany pověřilo nové vedení společnosti EMPORDEF hledáním takového řešení, které by zamezilo ukončení činnosti společnosti ENVC a jejímu uzavření“⁽²⁵⁾. Kromě toho ministr národní obrany při několika příležitostech veřejně oznámil kroky, jež je třeba při plánované privatizaci společnosti ENVC podniknout⁽²⁶⁾. Jakmile se od plánů privatizace upustilo, zplnomocnila portugalská vláda společnost EMPORDEF k přijetí potřebných kroků ohledně společnosti ENVC⁽²⁷⁾.
- (75) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem Komise vyvozuje závěr, že opatření EMPORDEF jsou přičitatelná státu a že součástí minulých opatření, která společnost EMPORDEF poskytla společnosti ENVC, byly státní prostředky.

6.2.2. Selekivní výhoda

- (76) Pokud jde o to, zda minulá opatření poskytla společnosti ENVC nepatřičnou selektivní výhodu, podotýká Komise, že se Portugalsko domnívá, že tomu tak u většiny minulých opatření nebylo, neboť byla v souladu se zásadou subjektu v tržním hospodářství.
- (77) Ve svém rozhodnutí o zahájení řízení Komise uvedla, že přes omezený rozsah informací, jež měla v té době k dispozici, se zdálo nepravděpodobné, že by jakýkoli racionální soukromý hospodářský subjekt ve prospěch společnosti ENVC minulá opatření provedl. Vzhledem k obtížím, jimž společnost ENVC v té době čelila, zastávala Komise předběžně názor, že racionální hospodářský subjekt vykonávající činnost v tržních podmínkách by takového financování společnosti, jako je ENVC, neposkytl. Komise také vyvodila předběžný závěr, že dotčená výhoda byla svou povahou selektivní vzhledem k tomu, že společnost ENVC byla jejím jediným příjemcem.
- (78) Pokud jde o **navýšení kapitálu z roku 2006**, nesdílí Komise stanovisko Portugalska, že by subjekt v tržním hospodářství zvolil možnost navýšení kapitálu společnosti ENVC – namísto její likvidace –, aby jí umožnil i nadále působit na trhu stavby lodí, a to zejména s ohledem na tehdejší stav knihy objednávek, v níž figurovalo 15 stavebních projektů v hodnotě 386 milionů EUR (viz 44. bod odůvodnění výše).
- (79) Komise především konstatuje, že racionální subjekt v tržním hospodářství by zohlednil, zda je z hospodářského hlediska racionálnější provést likvidaci společnosti, nebo do ní vkládat další kapitál, přičemž by vzal v potaz chabé finanční výsledky, které společnost ENVC v letech 2000 až 2006 vykazovala, a rovněž opatření, jež stát ve prospěch společnosti ENVC již před navýšením kapitálu v roce 2006 provedl (tj. poskytnutí jednoho z úvěrů DGTF ve výši 30 milionů EUR v lednu/únoru 2006, subvencí na stavbu lodí ve výši přes 27 milionů EUR a subvencí na odborné vzdělávání).
- (80) Přestože se situace jevila tak, že hodnota zakázek v knize objednávek částku vyplývající z těchto minulých opatření přesahuje, zastává Komise názor, že racionální subjekt v tržním hospodářství by vzal v úvahu také to, nakolik je pravděpodobné, že by společnost ENVC byla schopna realizovat stavby lodí se ziskem a/nebo v rámci

⁽²⁵⁾ Původní text v portugalskéštině zní takto: „[...] no passado dia 2 de julho de 2011 o Ministério da Defesa Nacional decidiu suspender o desmantelamento dos Estaleiros Navais de Viana do Castelo. Em agosto, o Ministério da Defesa Nacional mandatou a nova administração da Empordef para que fosse encontrada uma solução que evitasse esse desmantelamento e encerramento dos ENVC“. Viz: <http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-actualizado/20120104-mdn-envc.aspx>.

⁽²⁶⁾ Viz například <http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-actualizado/20120319-mdn-modelo-reprivatizacao.aspx>, <http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-actualizado/20120502-mdn-envc.aspx> a <http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-actualizado/20120713-seamdn-envc.aspx>.

⁽²⁷⁾ Viz například: <http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministro-da-presidencia-e-dos-assuntos-parlamentares/documentos-oficiais/20131205-comunicado-cm.aspx>. Zapojení státu do kroků společnosti EMPORDEF dále dokládá následující tisková zpráva portugalské vlády. <http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-actualizado/20140205-mdn-comunicado-estaleiros.aspx>.

smluvně stanovených lhůt, tak aby se vyhnula platbě penále⁽²⁸⁾. Podle informací, jež Portugalsko poskytlo, nic nenasvědčuje tomu, že by takto v době navýšení kapitálu, tedy v roce 2006, společnost EMPORDEF uvažovala.

- (81) Portugalsko kromě toho uvádí, že podle plánu restrukturalizace vypracovaného BPI v srpnu 2005 se náklady spojené s ukončením činnosti společnosti ENVC odhadovaly na 175 milionů EUR. Podle Portugalska se vzhledem k tomu, že likvidace byla méně výhodná než navýšení kapitálu, od první z uvedených možností upustilo.
- (82) V tomto ohledu Komise konstatuje, že odhad, jenž BPI v rámci plánu restrukturalizace uvádí, není podložen důkazy. Komise proto nedokáže posoudit přesnost tohoto odhadu ani vyvodit závěr, zda pro společnost EMPORDEF bylo z hospodářského hlediska skutečně racionálnější navýšit kapitál než provést likvidaci společnosti.
- (83) Vedle toho Komise konstatuje, že v plánu restrukturalizace vypracovaném BPI se uvádí, že společnost ENVC sama o sobě nemohla obnovit svou životaschopnost a že v základním scénáři potřebovala získat externí prostředky ve výši 45–50 milionů EUR a ve scénáři pesimistickém 70–80 milionů EUR. Navýšení kapitálu z roku 2006 (o 24,875 milionů EUR) za těmito odhady výrazně zaostává, a neumožnila by společnosti ENVC životaschopnost obnovit.
- (84) V neposlední řadě Komise konstatuje, že ve společnosti ENVC bylo zapotřebí provést hloubkovou restrukturalizaci, což potvrzuje plán restrukturalizace vypracovaný BPI. Přestože je tento plán pouze návrhem, zmiňuje již obtíže společnosti ENVC a potřebu dalších externích finančních prostředků. V plánu restrukturalizace se ovšem jasně uvádí, že návrat společnosti ENVC k životaschopnosti by výrazně závisel na schopnosti vedení společnosti dostát smlouvám, které společnost ENVC uzavřela, a rovněž na vývoji trhů v oblasti stavby lodí. Komise v tomto ohledu konstatuje, že Portugalsko nepředložilo žádné důkazy, že by společnost EMPORDEF tyto aspekty při navýšování kapitálu v roce 2006, jež částek, jež se na základě odhadu v plánu restrukturalizace považovaly za potřebné k obnovení životaschopnosti společnosti, tak jako tak nedosáhlo, vzala v úvahu.
- (85) Vzhledem k výše uvedenému Komise vyvozuje závěr, že prozíravý subjekt v tržním hospodářství by navýšení kapitálu z roku 2006 neprovedl, a že obnášelo nepatřičnou výhodu pro společnost ENVC.
- (86) Pokud jde o **úvěry z let 2012 a 2013** v celkové výši 101 118 066,03 EUR, jež společnost EMPORDEF poskytla, vyplývá z informací Portugalska, že v průběhu roku 2012 podepsala společnost EMPORDEF v tomto směru se společností ENVC 70 smluv, přičemž se obvykle jednalo o krátkodobé smlouvy s devadesátidenní splatností. Tyto úvěry byly poskytnuty v různé výši a byly úročeny různými sazbami, zejména tříměsíční sazbou EURIBOR navýšenou o marži. V některých smlouvách byla ovšem úroková sazba stanovená pevně: jednalo se zejména o smlouvy uzavřené počínaje říjnem 2012 (viz např. smlouva na 16,7 milionu EUR ze dne 30. března 2012 s úrokovou sazbou 2 %, na 10,570 milionu EUR ze dne 2. listopadu 2012 s úrokovou sazbou 5,871 % nebo na 1 milion EUR ze dne 1. prosince 2012, u níž úroková sazba rovněž činila 5,871 %). Zdá se také, že tyto úvěrové smlouvy nebyly zajištěny.
- (87) Portugalsko tvrdí, že v úvěrech DGTF nebyla přítomná podpora, a to vzhledem k tomu, že společnost EMPORDEF účtovala společnosti ENVC tytéž úrokové sazby, jaké získala na trhu. Protože by se v každém případě mělo za to, že společnost EMPORDEF v poslední instanci ručí za dluhy a závazky společnosti ENVC, a to vzhledem k tomu, že byla jejím jediným akcionářem, tvrdí Portugalsko, že rozšířením expozice vůči společnosti ENVC, se pro společnost EMPORDEF nezvýšilo riziko.
- (88) Nejprve je třeba poznamenat, že se nezdá, že by společnost EMPORDEF ručila za všechny dluhy a závazky společnosti ENVC, jelikož oba podniky jsou akciové společnostmi s omezeným ručením vlastníků („*sociedade anónima*“). Podle článku 271 portugalského zákona o obchodních společnostech je u společností s omezeným ručením vlastníků obecně odpovědnost společníků (podílníků) omezena jmenovitou hodnotou jejich podílů⁽²⁹⁾. Z tohoto důvodu by společnost EMPORDEF poskytnutím úvěrů z let 2012 a 2013 společnosti ENVC vznikla další rizika nad rámec jejího podílu ve společnosti ENVC.

⁽²⁸⁾ V tomto ohledu Komise jakožto na důkaz *ex post* poukazuje na to, že zpráva IGF z roku 2009 (viz 49. bod odůvodnění) zdůraznila, že v období 2005–2007 dodala společnost ENVC 11 plavidel, jejichž stavební náklady sjednané smluvní náklady o 15,4 % překročily (je třeba poznamenat, že již náklady, s nimiž společnost ENVC počítala v rámci rozpočtu, smluvně sjednané náklady překročily o 4,1 %, což znamenalo, že společnost by plavidla každopádně postavila se ztrátou).

⁽²⁹⁾ Zdroj: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/annexes_accounting_report_2011/portugal_en.pdf.

- (89) Bez ohledu na výše uvedené má Komise v každém případě za to, že společnost EMPORDEF nejednala jako racionální investor v tržním hospodářství, když v letech 2012 a 2013 poskytla společnosti ENVC úvěry. V té době byla finanční situace společnosti ENVC mimořádně obtížná: její ztráty v předchozím roce dosáhly výše 22,70 milionu EUR (viz tabulka 3 výše) a její záporný vlastní kapitál činil – 129,63 milionu EUR (viz 63. bod odůvodnění výše). Vzhledem k obtížím společnosti ENVC má Komise za to, že investor v tržním hospodářství by posoudil finanční situaci společnosti ENVC a analyzoval schopnost společnosti splatit úvěry i s úroky. V tomto ohledu Komise konstatuje, že několik finančních institucí – o nichž Komise nemá žádný důvod nemyslet si, že působily jako investoři v tržním hospodářství – odmítlo společnosti ENVC poskytnout úvěry přímo. Tato skutečnost sama o sobě naznačuje, že trhy již nevěřily, že společnost ENVC dokáže své úvěry splatit.
- (90) Již jen pouhým přenesením úrokových sazeb, které společnost EMPORDERF získala na finančním trhu, na společnost ENVC poskytla společnost EMPORDERF společnosti ENVC nepatřičnou výhodu, neboť společnost ENVC by těchto podmínek sama o sobě nemohla dosáhnout – ve skutečnosti totiž nedokázala získat žádný z těchto úvěrů na trhu. Přestože některé z úrokových sazeb účtovaných společnostmi EMPORDEF společnosti ENVC by se mohly zdát poměrně vysoké (např. 3měsíční EURIBOR navýšený o 8,431 % v případě smlouvy uzavřené dne 30. května 2012), má Komise za to, že žádná soukromá finanční instituce by bez zajištění takový úvěr podniku, který je zjevně v obtížích, neposkytla.
- (91) Komise také podotýká, že jakmile první smlouvy dosáhly své devadesátidenní splatnosti, mohla společnost EMPORDEF konstatovat, že společnost ENVC nesplatila jistinu ani úroky (viz 51. bod odůvodnění výše). Vzhledem k těmto skutečnostem má Komise za to, že racionální subjekt v tržním hospodářství by další úvěry společnosti ENVC neposkytl.
- (92) Komise proto vyvozuje závěr, že prostřednictvím úvěrů z let 2012 a 2013 se společnosti ENVC poskytla nepatřičná výhoda.
- (93) Komise nyní posoudí, zda společnost ENVC získala nepatřičnou výhodu prostřednictvím **úvěrů DGTF** ve výši 56 milionů EUR. Portugalsko uvádí, že u těchto úvěrů byla účtována 6měsíční sazba EURIBOR navýšená o pohyblivé rozpětí, jež se v jednotlivých smlouvách lišilo. Podle Portugalska by tato odměna byla pro investora uspokojivá, čímž se přítomnost nepatřičné výhody a státní podpory vylučuje. Portugalsko také konstatuje, že úvěry DGTF byly poskytnuty s ohledem na stav knihy objednávek společnosti ENVC.
- (94) Komise se nemůže ztotožnit s názorem Portugalska, že sazba stanovená jako 6měsíční sazba EURIBOR navýšená o pohyblivé rozpětí by u úvěrů DGTF byla tržní. V tabulce 4 níže je souhrnně uvedena celková úroková sazba použitelná na úvěry DGTF v době uzavření úvěrových smluv.

Tabulka 4

Celková úroková sazba použitelná pro úvěry DGTF

Datum podpisu smlouvy	Částka v EUR	6měsíční EURIBOR (a) (%)	Rozpětí ⁽¹⁾ (b)	Celková úroková sazba (a) + (b) (%)
31. ledna 2006	30 000 000	2,698	150 bp	4,198 ⁽²⁾
11. prosince 2008	8 000 000	3,417	100 bp	4,417
28. dubna 2010	5 000 000	0,964	100 bp	1,964
27. dubna 2011 (vyplaceny ve dvou splátkách v dubnu 2011 a červnu 2011)	13 000 000	1,661 %	3,907 % (duben 2011) 3,580 % (červen 2011)	5,568 (duben 2011) 5,241 (červen 2011)

⁽¹⁾ V případě smlouvy podepsané 27. dubna 2011 byl použitelný střední rozdíl mezi swapovou výnosovou křivkou a výnosovou křivkou vládních dluhopisů s totožnou dobou splatnosti (údaje poskytl Portugalsko).

⁽²⁾ V roce 2010 byla úroková sazba sladěna se sazbou u úvěru ze dne 11. prosince 2008.

- (95) Ke zjištění toho, zda jsou úrokové sazby uplatněné v případě úvěrů DGTF tržní, použije Komise jakožto nejlepší dostupný zástupný ukazatel referenční sazby dané pravidly, jež v té době platila.
- (96) Jak bylo naznačeno v oddíle 6.1 výše, má Komise zaprvé za to, že v letech 2006 a 2008 je společnost ENVC třeba kvalifikovat jako podnik v obtížích. Pokud jde konkrétně o úvěr DGTF z roku 2006, poznamenává Komise, že podle zprávy IGF z roku 2009 byla společnost ENVC k 31. prosinci 2005 ve stavu faktického úpadku. Pokud jde o úvěr DGTF z roku 2008, uvádí táž zpráva, že na konci roku 2008 se společnost ENVC znovu nacházela ve stavu faktického úpadku (viz 64. bod odůvodnění výše).
- (97) Pokud jde konkrétně o úvěr DGTF z roku 2006, stanovilo oznámení Komise o metodě stanovování referenčních úrokových sazeb a diskontních sazeb z roku 1997⁽³⁰⁾, jež v té době platilo, že základní sazba (jež v Portugalsku v lednu 2006 činila 3,70 %⁽³¹⁾) se má ve zvláštních rizikových situacích zvýšit o přírážku ve výši 400 bp nebo více. Komise v tomto ohledu zdůrazňuje, že v této době čelila společnost ENVC obtížím a že se nacházela ve stavu faktického bankrotu. Podle smlouvy o úvěru DGTF z roku 2006 nadto společnost ENVC souhlasila s použitím výnosu ze stavby určitých plavidel pro portugalské námořnictvo jako zajištění. Není však jasné, zda by tržně orientovaný věřitel takovéto zajištění vzhledem k problémům společnosti ENVC realizovat tuto stavbu se ziskem a/nebo ve smluvně stanovené lhůtě (k tomu viz 80. bod odůvodnění a poznámku pod čarou č. 28 výše) přijal. Komise v každém případě neobdržela důkazy, jež by jí umožňovaly dotčené smlouvy o stavbě prozkoumat. Má tedy za to, že by bylo přiměřené uplatnit přírážku ve výši alespoň 400 bp. Použitelná referenční sazba by tedy dosahovala alespoň 7,70 %, což je výrazně více než úroková sazba 4,198 %, kterou DGTF ve skutečnosti použilo.
- (98) Pokud jde o úvěr DGTF z roku 2008, sdělení Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb z roku 2008⁽³²⁾, které v té době platilo, stanovilo, že se základní sazba (jež v Portugalsku v prosinci 2008 činila 2,05 %)⁽³³⁾ navýší o marži, a to na základě ratingu daného podnikem a úrovně nabízeného zajištění. Vzhledem k obtížím, kterým společnost ENVC v této době čelila, a nízké úrovni zajištění (viz 97. bod odůvodnění výše, který *mutatis mutandis* platí i v tomto případě), by použitelná marže činila alespoň 1 000 bp. Použitelná referenční sazba by tedy dosahovala alespoň 12,05 %, což je výrazně více než úroková sazba 4,417 %, kterou DGTF ve skutečnosti použilo.
- (99) Pokud jde o úvěry DGTF z let 2010 a 2011, opakuje Komise své názory, že společnost ENVC je třeba v době, kdy byly poskytnuty, kvalifikovat jako podnik v obtížích (viz oddíl 6.1 výše). Podle sdělení Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb z roku 2008, které v té době platilo, činila základní sazba použitelná v případě Portugalska v dubnu 2008 1,24 % a v dubnu 2011 1,49 %.
- (100) K úvěru DGTF z roku 2010 poznamenává Komise, že u něj společnost ENVC – přísně vzato – neposkytla zajištění, nýbrž pouze příslib, že ke splacení úvěru použije výnos z dané rámcové smlouvy s ministerstvem národní obrany. Komise se na tomto základě a s ohledem na obtíže společnosti ENVC v té době domnívá, že použitelná marže by měla činit alespoň 1 000 bp. Použitelná referenční sazba by tedy oproti mnohem nižší sazbě účtované DGTF dosahovala přinejmenším 11,24 %.
- (101) V neposlední řadě Komise k úvěru DGTF z roku 2011 poznamenává, že u něj – tak jako v případě úvěru DGTF z roku 2010 – společnost ENVC – přísně vzato – neposkytla zajištění, nýbrž pouze příslib, že ke splacení úvěru použije výnos z dané rámcové smlouvy s ministerstvem národní obrany, což by navíc musela potvrdit její správní rada a schválit toto ministerstvo. Je tedy velmi nejisté, že by takovouto úroveň zajištění tržně orientovaný věřitel mohl považovat za dostatečnou. Komise má tedy vzhledem k tomu, že společnost ENVC byla v této době podnikem v obtížích, za to, že použitelná marže by měla činit alespoň 1 000 bp, v důsledku čehož by referenční sazba dosahovala přinejmenším 11,49 %, což je mnohem více než kolik činily úrokové sazby, jež byly v případě této společnosti skutečně použity (výše sazby v dubnu 2011 činila 5,568 % a v červnu 2011 5,241 %).
- (102) S ohledem na výše uvedené dochází Komise k závěru, že úvěry DGTF byla společnosti ENVC poskytnuta nepatřičná výhoda.

⁽³⁰⁾ Úř. věst. C 273, 9.9.1997, s. 3.

⁽³¹⁾ Zdroj: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates_eu25_en.pdf.

⁽³²⁾ Úř. věst. C 14, 19.1.2008, s. 6.

⁽³³⁾ Zdroj: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/base_rates_eu27_en.pdf.

- (103) Pokud jde o **doporučující dopisy** vystavené mezi lety 2007 a 2011 společností EMPORDEF, poznamenává Komise nejprve, že se zdá, že se svou povahou velmi podobají záruce, protože ve většině z nich společnost EMPORDEF výslovně uvádí, že učiní vše nezbytné, aby zajistila, že společnost ENVC bude mít k dispozici potřebné prostředky, aby mohla dotčené smlouvě o úvěru dostát. Doporučující dopisy ze dne 8. ledna 2007 a ze dne 26. června 2008 se však svým zněním liší. V těchto dopisech společnost EMPORDEF uvádí, že má ve společnosti ENVC 100 % podíl, že tento svůj podíl nebude snižovat a že v opačném případě bude mít banka poskytující úvěr nárok požadovat od společnosti ENVC jeho splacení před koncem doby splatnosti. Na základě tohoto prohlášení samotného nemůže mít Komise za to, že by společnost EMPORDEF při selhání společnosti ENVC, pokud jde o dotčené úvěry, ručila; nezdá se tedy, že by bylo vhodné přirovnávat tyto dopisy k zárukám. Nelze tedy konstatovat, že tyto dopisy společnost ENVC zvýhodnily.
- (104) Pokud jde o zbývající doporučující dopisy (tedy ty, jež byly vystaveny v letech 2009, 2010 a 2011), prohlašuje v nich společnost EMPORDEF, že je připravena ručit v případě, že společnost ENVC nedostojí smlouvě o úvěru, a zdá se být tedy jasné, že představují obdobu záruky: společnost EMPORDEF v nich totiž finanční instituce poskytující úvěry ujišťuje tím, že se zavazuje podniknout vše nezbytné k tomu, aby společnost ENVC měla k dispozici prostředky nezbytné ke splacení úvěrů. Subjekt v běžném tržním hospodářství by požadoval za poskytnutí tohoto typu „záruky“ přirážku; společnost EMPORDEF tak však nikdy neučinila, a to přes významné riziko, že společnost ENVC vzhledem k obtížím, jimž v té době čelila, nebude s to úvěry splatit.
- (105) V oddíle 2.2 sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záruk⁽³⁴⁾ („sdělení o zárukách“) se uvádí, že „za riziko by se obvykle měla zaplatit příslušná prémie. Pokud dlužník nemusí platit prémii nebo platí nízkou prémii, je zvýhodněn. Ve srovnání se situací, kdy záruka není poskytnuta, umožňuje státní záruka dlužníkovi získat lepší finanční podmínky na získání půjčky, než jsou podmínky obvyklé na finančních trzích. Obvykle může dlužník díky státní záruce získat nižší úroky a/nebo nabízet nižší zajištění. V některých případech by dlužník nenašel bez státní záruky finanční instituci, která by byla ochotna mu půjčit za jakýchkoli podmínek.“ Je tedy nezbytné prozkoumat, zda bylo možné takovouto zárukou za tržních podmínek na finančních trzích v zásadě získat a zda byla za tuto záruku zaplácena tržní přirážka⁽³⁵⁾.
- (106) Komise konstatuje, že doporučující dopisy nebyly zploplněny a že společnost ENVC společnosti EMPORDEF nezaplatila žádnou přirážku. Za riziko, které společnost EMPORDEF nesla, tedy nebylo zapláceno. Tato skutečnost sama o sobě stačí k tomu, aby bylo možno učinit závěr, že doporučujícími dopisy, jež se svými rysy velmi podobají záruce, byla společnosti ENVC poskytnuta nepatřičná výhoda.
- (107) Pokud jde o argument Portugalska, že by se v každém případě mělo za to, že společnost EMPORDEF v poslední instanci za dluhy společnosti ENVC ručí, a to vzhledem k tomu, že byla jejím jediným akcionářem, odkazuje Komise na svou argumentaci v 88. bodě odůvodnění výše, která v tomto případě platí *mutatis mutandis*.
- (108) Komise proto zastává názor, že doporučující dopisy z let 2009, 2010 a 2011 byla společnosti ENVC poskytnuta nepatřičná výhoda.
- (109) Pokud jde o **úvěr na stavbu plavidla Atlántida**, konstatuje Komise, že v prosinci 2009 poskytla společnost EMPORDEF společnosti ENVC k ukončení soudního řízení se společností Atlanticoline 37 milionů EUR získaných od CGD. V této době již společnost ENVC byla podnikem v obtížích a racionální subjekt v tržním hospodářství by situaci této společnosti a její schopnost splatit dotčený úvěr podrobil posouzení, a nepředvedl by jí prostředky jen tak. Racionální subjekt v tržním hospodářství by také posoudil rizika spojená s transakcí a možnost prodeje plavidla jiném kupujícímu – což se nakonec v září 2014 stalo (viz 30. bod odůvodnění výše). Komise nadto poznamenává, že společnosti EMPORDEF byl úvěr poskytnut za roční úrokovou sazbu ve výši 6měsíční sazby EURIBOR navýšené o 2 %, a v době smlouvy tak tato sazba činila 2,993 %. V souladu se sdělením Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb z roku 2008, které v té době platilo, činila základní sazba použitelná v případě Portugalska v prosinci 2009 1,45 % a měla být vzhledem k obtížím, kterým společnost ENVC čelila, a vzhledem k tomu, že – přísně vzato – chybělo zajištění, navýšena alespoň o 1 000 bp. Použitelná referenční sazba by tedy činila přinejmenším 11,45 %.

⁽³⁴⁾ Úř. věst. C 155, 20.6.2008, s. 10. Viz také sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záruk z roku 2000 (Úř. věst. C 71, 11.3.2000, s. 14).

⁽³⁵⁾ Viz např. 249. a 250. bod odůvodnění v rozhodnutí Komise 2008/948/ES ze dne 23. července 2008 o opatřeních Německa ve prospěch společnosti DHL a letiště Lipsko/Halle C 48/06 (ex N 227/06) (Úř. věst. L 346, 23.12.2008, s. 1.).

- (110) Komise vyrozuměla, že společnost ENVC společnosti EMPORDEF 37 milionů EUR z úvěru na stavbu plavidla Atlántida nesplatila a za tuto částku kromě úroků ve výši 840 480,54 z roku 2010 nezaplatila žádné další úroky. Na tomto základě a s ohledem na výše uvedené dochází Komise k závěru, že úvěrem na stavbu plavidla Atlántida byla společnost ENVC poskytnuta nepatřičná výhoda.

6.2.3. Narušení hospodářské soutěže a ovlivnění obchodu uvnitř EU

- (111) Minulá opatření pravděpodobně rovněž ovlivňují obchod mezi členskými státy, protože společnost ENVC soutěží s loděnicemi z ostatních členských států Evropské unie i zbytku světa. Díky minulým opatřením tak společnost ENVC mohla pokračovat v činnosti, což jí na rozdíl od jiných soutěžitelů umožnilo vyhnout se následkům obvykle plynoucím z chabých finančních výsledků. Minulá opatření tedy rovněž narušila hospodářskou soutěž.

6.2.4. Závěr o přítomnosti státní podpory a její vyčlenění

- (112) Na základě výše uvedeného posouzení dochází Komise k závěru, že minulá opatření představují státní podporu: s výjimkou doporučujících dopisů ze dne 8. ledna 2007 a 26. června 2008 (viz 103. bod odůvodnění výše) totiž naplňují nezbytná kritéria státní podpory v souladu s její definicí stanovenou v čl. 107 odst. 1. SFEU.
- (113) Jak bylo uvedeno v 68. a 69. bodu odůvodnění, představuje celkový objem subvencí na **stavbu lodí** státní podporu ve výši 27 129 933,20 EUR a **subvencí na odborné vzdělávání** státní podporu ve výši 257 791 EUR.
- (114) Pokud jde o zbývající minulá opatření, opakuje Komise, že vzhledem k obtížím, jimž společnost ENVC v dotčené době čelila, by je tržně orientovaný hospodářský subjekt ve prospěch této společnosti neprovedl. Z tohoto důvodu obdržela společnost ENVC z pohledu Komise státní podporu ve výši rovnající se celkovému objemu **navýšení kapitálu z roku 2006** (24,875 milionu EUR).
- (115) Pokud jde o **doporučující dopisy** z let 2009, 2010 a 2011, opakuje Komise své konstatování, že se svou povahou velmi podobají zárukám (viz 103. a 104. bod odůvodnění výše). V tomto ohledu se ve sdělení o zárukách v oddílu 4.1 uvádí: „Komise připomíná, že společností majícím potíže by případný tržní ručitel v okamžiku poskytnutí záruky účtoval vysokou prémii odpovídající očekávané míře pravděpodobnosti neplnění. Je-li pravděpodobnost, že dlužník nebude schopen splatit půjčku zvláště vysoká, nemusí tato tržní sazba existovat a v mimořádných situacích může prvek podpory v záruce dosáhnout stejné výše jako částka skutečně krytá zárukou.“
- (116) Komise konstatuje, že banky poskytly společnosti ENVC úvěry pouze díky přítomnosti těchto „záruk“ (v podobě doporučujících dopisů) poskytnutých společností EMPORDEF, jež je ujistila, že učiní nezbytná opatření, aby zajistila, že společnost ENVC úvěry splatí. Komise nadto konstatuje, že tyto doporučující dopisy byly v době, kdy společnost ENVC čelila obtížím, poskytnuty zdarma, a to přes významné riziko, že nebude s to dostát svým závazkům. Komise navíc poznamenává, že společnost ENVC se alespoň třikrát nacházela v situaci faktického úpadku (viz 64. bod odůvodnění), ale společnost EMPORDEF se přesto rozhodla vystavit jí doporučující dopisy bez přírážky. V této souvislosti vyvozuje Komise závěr, že přiměřená tržní sazba, již by bylo možné využít pro účely srovnání, neexistuje, a domnívá se proto, že společnost ENVC obdržela státní podporu ve výši odpovídající celkovému objemu částek, na něž byly v doporučujících dopisech z let 2009, 2010 a 2011 poskytnuty záruky (tj. ve výši 51 280 000 EUR).
- (117) Obdobná logika platí také v případě úvěrů, jež byly společnosti ENVC poskytnuty, tj. **úvěrů z let 2012 a 2013, úvěrů DGTF a úvěru na stavbu plavidla Atlántida**. Společnost EMPORDEF a DGTF poskytly tyto úvěry společnosti ENVC v době, kdy čelila obtížím a kdy by je žádný racionální subjekt v tržním hospodářství neposkytl. Zvláště zřejmá je tato skutečnost v případě úvěrů z let 2012 a 2013, protože banky tehdy, jak se uvádí v 21. bodě odůvodnění, přestaly společnosti ENVC poskytovat úvěry a byly ochotny jí je poskytnout pouze

ve vztahu ke společnosti EMPORDEF. Komise také podotýká, že úvěry DGTF a úvěr na stavbu plavidla Atlântida byly poskytnuty mezi lety 2006 a 2011: v těchto letech byly soukromé banky ochotny poskytnout společnosti ENVC úvěr pouze na základě záruky (v podobě doporučujícího dopisu) společnosti EMPORDEF. Ukazuje to, že žádný subjekt v tržním hospodářství nebyl ochoten poskytnout úvěr společnosti ENVC samotné. Vzhledem k uvedenému tedy Komise dochází k závěru, že společnost ENVC obdržela státní podporu ve výši odpovídající celkovému objemu úvěrů z let 2012 a 2013 (101 118 066,03 EUR), úvěrů DGTF (30 milionů EUR, 8 milionů EUR, 5 milionů EUR a 13 milionů EUR) a úvěru na stavbu plavidla Atlântida (37 milionů EUR).

6.3. Protiprávní podpora

- (118) V čl. 108 odst. 3 SFEU je stanoveno, že členský stát neprovede zamýšlená opatření podpory, dokud Komise nepřijme konečné rozhodnutí, kterým se toto opatření povoluje.
- (119) Komise poznamenává, že Portugalsko provedlo ve prospěch společnosti ENVC minulá opatření, aniž by je Komisi oznámilo ke schválení (a to s výjimkami uvedenými v 125. bodě odůvodnění níže). Komise vyjadřuje politování nad tím, že Portugalsko nedodrželo povinnost odkladu, a porušilo tudíž svou povinnost podle čl. 108 odst. 3 SFEU.

6.4. Slučitelnost minulých opatření s vnitřním trhem

- (120) Pokud opatření uvedená výše představují státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, musí se jejich slučitelnost posoudit na základě výjimek stanovených v odstavcích 2 a 3 uvedeného článku.
- (121) Podle judikatury Soudního dvora je úkolem členských států uvést možné důvody slučitelnosti s vnitřním trhem a prokázat, že podmínky takové slučitelnosti jsou splněny⁽³⁶⁾. Portugalské orgány se domnívají, že většina z minulých opatření státní podporu nepředstavuje, a proto nepředložily žádné možné důvody jejich slučitelnosti.
- (122) Komise přesto provedla posouzení toho, zda by v případě těchto minulých opatření bylo možné uplatnit některé z možných důvodů slučitelnosti stanovené v SFEU.
- (123) Pokud jde o **subvence na stavbu lodí**, argumentuje Portugalsko tím, že byly poskytnuty podle legislativního nařízení č. 296/89, kterým se provádí směrnice 87/167/EHS (viz 68. bod odůvodnění výše). Jak už však Komise poznamenala v rozhodnutí o zahájení řízení, tato směrnice od 31. prosince 1990 přestala platit (viz článek 13 této směrnice).
- (124) Portugalsko navíc doposud nepředložilo žádné důkazy, že by subvence na stavbu lodí byly slučitelné s některým z následných právních základů pro prohlášení podpory na stavbu lodí za slučitelnou.
- (125) Jediná výjimka se týká dvou subvencí poskytnutých společnosti ENVC v letech 2003 a 2005 na stavbu dvou plavidel (smlouvy C224 a C225 – viz příloha II). Tyto dvě subvence byly schváleny rozhodnutím Komise ve věci C 33/2004⁽³⁷⁾ na základě nařízení (ES) č. 1540/98. Komise tedy na základě informací, které jí byly poskytnuty, dochází k závěru, že subvence na smlouvy C224 a C225, z nichž každá dosahovala výše 2 675 275 EUR (a obě společně tedy 5 350 550 EUR) představují podporu na stavbu lodí slučitelnou s vnitřním trhem.
- (126) Komise se přesto kloní k názoru, že zbývající subvence na stavbu lodí (ve výši 21 779 383,21 EUR) – jejichž povahou z hlediska státní podpory se Portugalsko nezabývá – nejsou s vnitřním trhem slučitelné.

⁽³⁶⁾ Rozsudek ve věci *Itálie v. Komise*, 364/90, EU:C:1993:157.

⁽³⁷⁾ Rozhodnutí Komise 2006/946/ES ze dne 6. září 2005 o státní podpoře Portugalsko – prodloužení lhůty na dodání dvou tankerů určených k přepravě chemických látek a vyrobených v loděnici Viana do Castelo, S.A. (Úř. věst. L 383, 28.12.2006, s. 16).

- (127) Pokud jde o **zbývající minulé opatření** (s výjimkou doporučujících dopisů ze dne 8. ledna 2007 a 26. června 2008), jeví se vzhledem k povaze těchto opatření a obtíží, jimiž společnost ENVC čelila, jako jediná relevantní kritéria slučitelnosti, jak již bylo uvedeno v rozhodnutí o zahájení řízení, kritéria týkající se záchran a restrukturalizace podniků v obtížích podle čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU, a to na základě pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích z roku 2004 ⁽³⁸⁾.
- (128) Komise nejprve opakuje svá zjištění z rozhodnutí o zahájení řízení v tom smyslu, že podmínky podpory na záchranu stanovené v oddíle 3.1 pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích z roku 2004 splněny nejsou. Podle bodu 25 písm. a) pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci se musí v případě podpory na záchranu jednat o likvidní podporu ve formě úvěrových záruk nebo úvěrů; v obou případech musí být úvěr poskytnut s úrokovou sazbou srovnatelnou alespoň se sazbami, které jsou běžné u zdravých podniků. Například navýšení kapitálu z roku 2006 by tento požadavek již nesplnilo.
- (129) Bod 25 písm. a) navíc dodává, že každý úvěr je třeba splatit a platnost každé záruky musí skončit v období nepřesahujícím šest měsíců od poukázání první splátky danému podniku. Jak bylo vysvětleno výše, nezdá se, že by se tak v případě kteréhokoliv z minulých opatření, jež se zde posuzují, stalo.
- (130) V bodě 25 písm. b) se uvádí, že tato podpora musí být opodstatněna závažnými sociálními problémy a nesmí mít příliš nepříznivý dopad na ostatní členské státy. Portugalsko nepředložilo žádné důkazy, že by tomu tak u některého z minulých opatření bylo.
- (131) V případě neoznámené podpory na záchranu rovněž musí podle bodu 25 písm. c) dotčený členský stát Komisi nejpozději šest měsíců po prvním provedení opatření v rámci podpory na záchranu sdělit plán restrukturalizace nebo likvidace nebo doklad o tom, že byl úvěr v celé výši splacen a/nebo o tom, že byla ukončena platnost záruky. Portugalsko ani tento z hlediska slučitelnosti nezbytný požadavek nesplnilo.
- (132) Podle bodu 25 písm. d) se podpora na záchranu musí omezit na částku potřebnou k udržení podniku. Vzhledem k významným částkám podpory, jež ze všech minulých opatření pramení, vyvozuje Komise závěr, že ani tento požadavek nebyl naplněn.
- (133) Konečně musí být podle bodu 25 písm. e) pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004 dodržena zásada „jednou a dost“. Podle této zásady neschválí Komise další podporu na záchranu či restrukturalizaci, pokud od poskytnutí podpory na záchranu či od skončení období restrukturalizace uběhlo méně než 10 let. Vzhledem k četným státním intervencím v období, v němž byla minulé opatření prováděna, je zřejmé, že zásada „jednou a dost“ dodržena nebyla a že měla společnost ENVC mnohokrát prospěch z protiprávní státní podpory.
- (134) Pokud jde o podporu na restrukturalizaci, která je vymezena v oddílu 3.2 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004, konstatuje Komise, že jí Portugalsko žádné z uvedených opatření jako podporu na restrukturalizaci neoznámilo, a že tedy neprokázalo, že existují jakékoli z prvků potřebných k tomu, aby se tato opatření mohla považovat za podporu na restrukturalizaci (plán restrukturalizace, vlastní příspěvek, kompenzační opatření atd.).
- (135) Podle bodu 34 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci musí být poskytnutí podpory na restrukturalizaci zejména podmíněno prováděním plánu restrukturalizace, který musí být ve všech případech jednotlivé podpory schválen Komisí. Případná podpora na restrukturalizaci navíc musí obnášet opatření, jež zamezí přílišnému narušení hospodářské soutěže („kompenzační opatření“ – viz body 38 až 42) a musí také stanovit „vlastní příspěvek“ příjemce, který měl v případě společnosti ENVC vzhledem k tomu, že se jedná o velký podnik, dosahovat 50 % restrukturalizačních nákladů (viz body 38 až 45). Kromě toho musí být jako v případě podpory na záchranu dodržena zásada „jednou a dost“.

⁽³⁸⁾ Pokud jde o subvence na odborné vzdělávání, podotýká Komise, že pokyny k regionální podpoře na období 2000–2006 (Úř. věst. C 74, 10.3.1998, s. 9), které v dotčené době platily, poskytnutí regionální podpory podnikům v obtížích vylučovaly.

- (136) Komise proto nejprve opakuje, že zásada „jednou a dost“ nebyla dodržena (viz 133. bod odůvodnění výše). Komise konstatuje, že ve skutečnosti byla řada minulých opatření provedena mimo rámec plánovaného období restrukturalizace 2005–2009. Tato skutečnost představuje porušení zásady „jednou a dost“, a sama o sobě tedy postačuje k tomu, aby bylo možno mít za to, že minulá opatření nelze považovat za slučitelnou podporu na restrukturalizaci podle pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci.
- (137) Komise v každém případě zdůrazňuje, že Portugalsko předložilo plán restrukturalizace vypracovaný BPI teprve v roce 2014, tedy 5 let poté, co plánované období restrukturalizace (2005–2009) uplynulo. Komise nadto podtrhává, že plán vypracovaný BPI se zdá být návrhem určeným k diskusi. Ačkoliv tento plán restrukturalizace podle všeho obsahuje některé z prvků, jež stanoví pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004, nezahrnuje tak jako tak žádná kompenzační opatření a nepředpokládá žádný vlastní příspěvek společnosti ENVC. Nelze proto mít za to, že plán restrukturalizace vypracovaný BPI splňuje nezbytné požadavky dané pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004.
- (138) Při absenci jakýchkoliv kompenzačních opatření a vlastního příspěvku ze strany společnosti ENVC a s ohledem na nedodržení zásady „jednou a dost“ dochází Komise k závěru, že zbývající minulá opatření nelze považovat za slučitelnou podporu na restrukturalizaci podle pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci.

6.5. Závěry ohledně slučitelnosti

- (139) Vzhledem k výše uvedenému má Komise za to, že subvence na stavbu lodí v případě smluv C224 a C225, jež v obou případech dosahovala výše 2 675 275 (viz 125. bod odůvodnění výše), představuje podporu na stavbu lodí, jež je slučitelná s vnitřním trhem.
- (140) Komise má rovněž za to, že zbývající minulá opatření (tedy navýšení kapitálu z roku 2006, úvěry z let 2012 a 2013, úvěry DGTF, doporučující dopisy z let 2009, 2010 a 2011, subvence na odborné vzdělávání, úvěr na stavbu plavidla Atlántida a zbývající subvence na stavbu lodí) podmínky pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004 nesplňují. Žádný jiný základ pro slučitelnost Komise nezjistila. Komise má tedy za to, že zbývající minulá opatření představují státní podporu, která je neslučitelná s vnitřním trhem.

6.6. Navrácení podpory

- (141) Podle Smlouvy a ustálené judikatury Soudního dvora má Komise, pokud zjistila, že je určitá podpora neslučitelná s vnitřním trhem, pravomoc rozhodnout, že dotčený členský stát musí tuto podporu zrušit nebo změnit⁽³⁹⁾. Soudní dvůr rovněž opakovaně rozhodl, že povinnost státu zrušit podporu, kterou Komise prohlásila za neslučitelnou s vnitřním trhem, slouží k obnovení dřívějšího stavu⁽⁴⁰⁾.
- (142) Soudní dvůr v této souvislosti konstatoval, že tohoto cíle se dosáhne, když příjemce vrátí částky poskytnuté ve formě neoprávněné podpory, čímž pozbuje výhody, které požíval oproti svým konkurentům na trhu, a obnoví se situace před vyplacením podpory⁽⁴¹⁾.
- (143) V souladu s judikaturou stanoví čl. 14 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 659/1999⁽⁴²⁾: „Je-li v případech protiprávní podpory přijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotčený členský stát učiní všechna nezbytná opatření, aby příjemce podporu navrátil.“ Článek 15 téhož nařízení upřesňuje, že „[p]ravomoci Komise ve věci navrácení podpory podléhají promlčecí lhůtě deseti let“, která „počíná dnem, kdy je protiprávní podpora udělena příjemci [...]“. Jakékoli opatření přijaté Komisí nebo členským státem jednajícím na žádost Komise, týkající se protiprávní podpory, přerušuje běh promlčecí lhůty“. Vzhledem k tomu, že k prvnímu opatření Komise ve věci SA.35546 došlo dne 11. října 2012 (viz 1. bod odůvodnění výše), nemůže se navrácení neslučitelné podpory týkat podpory poskytnuté před 11. říjnem roku 2002.

⁽³⁹⁾ Rozsudek ve věci *Komise v. Německo*, C-70/72, EU:C:1973:87, bod 13.

⁽⁴⁰⁾ Rozsudek ve věci *Španělsko v. Komise*, C-278/92, C-279/92 a C-280/92, EU:C:1994:325, bod 75.

⁽⁴¹⁾ Rozsudek ve věci *Belgie v. Komise*, C-75/97, EU:C:1999:311, body 64 a 65.

⁽⁴²⁾ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1).

- (144) Komise v tomto ohledu podotýká, že před 11. říjnem 2002 byly poskytnuty některé ze subvencí na stavbu lodí, a to konkrétně v souvislosti se smlouvami C206, C211, C217, C218, C219, C220, C221 a C222 (viz příloha II). Neslučitelná podpora na tyto smlouvy ve výši 11 297 009,19 EUR tedy podléhá promlčecí lhůtě deseti let, a nelze dosáhnout jejího navrácení.
- (145) U zbývajících minulých opatření, jež představují protiprávní a neslučitelnou podporu (viz tabulka 5 níže), je třeba dosáhnout navrácení, tak aby byla na trhu znovu nastolena situace, jež na trhu panovala před poskytnutím podpory. Navrácení podpory by se tudíž mělo vztahovat na období, ve kterém z ní příjemci plynula výhoda, tj. na období od data, kdy byla protiprávní podpora k dispozici příjemci, do data jejího skutečného navrácení, přičemž částky, které mají být navráceny, by měly zahrnovat úroky až do data skutečného navrácení.

Tabulka 5

Částky, jejichž navrácení se má dosáhnout (v EUR)

Datum	Opatření	Částky, jejichž navrácení se má dosáhnout ⁽¹⁾
11. května 2006	Navýšení kapitálu z roku 2006	24 875 000
2012/2013	Úvěry z let 2012 a 2013	101 118 066,03
i) 31. ledna 2006 ii) 11. prosince 2008 iii) 28. dubna 2010 iv) 27. dubna 2011	Úvěry DGTF	i) 30 000 000 ii) 8 000 000 iii) 5 000 000 iv) 13 000 000
29. listopadu 2011	Doporučující dopisy k úvěru poskytnutému BCP	990 000
3. listopadu 2011	Doporučující dopis k úvěru poskytnutému BCP	400 000
30. září 2010	Doporučující dopis k úvěru poskytnutému BCP	12 500 000
31. srpna 2010	Doporučující dopisy ke dvěma záložním akreditivům vydaným CGD	12 890 000
24. června 2010	Doporučující dopis k úvěru poskytnutému BCP	5 000 000
25. listopadu 2009	Doporučující dopis k revolvingovému úvěru poskytnutému CGD	15 000 000
7. září 2009	Doporučující dopis k revolvingovému úvěru poskytnutému BES	4 500 000
—	Subvence na stavbu lodí (smlouvy C212, C213, C214 a C223)	10 482 374,01 ⁽²⁾
—	Podpora na odborné vzdělávání v letech 2005 až 2006	257 791
23. prosince 2009	Úvěr na stavbu plavidla Atlántida	37 000 000

⁽¹⁾ V relevantních případech se povinnost navrácení musí vztahovat i na úroky, jež měla společnost ENVC zaplatit, ale nezaplatila.

⁽²⁾ Toto číslo je dáno celkovým objemem i) subvencí na stavbu lodí ponížených o ii) subvence, které podléhají desetileté promlčecí lhůtě, a iii) subvence, jež byly prohlášeny za slučitelnou podporu, tedy i) 27 129 933,20 EUR – ii) 11 279 009,19 EUR – iii) 5 350 550 EUR = 10 482 374,01 EUR.

7. POSOUZENÍ HOSPODÁŘSKÉ NÁVAZNOSTI MEZI SPOLEČNOSTÍ ENVC A SPOLEČNOSTÍ WESTSEA

- (146) Dne 4. března 2014 se sešla valná hromada společnosti ENVC, na níž společnost EMPORDEF jakožto jediný akcionář potvrdila rozhodnutí přistoupit k prodeji aktiv společnosti ENVC a k propuštění zaměstnanců za účelem co nejrychleji provést likvidaci a zrušení společnosti.
- (147) Dne 27. února 2015 se Portugalsko vzhledem k budoucí likvidaci společnosti ENVC na Komisi obrátilo s dvojí žádostí:
- „a) Vzhledem k tomu, že v případě záporného rozhodnutí Komise, kterým se nařídí navrácení neslučitelné podpory poskytnuté společnosti ENVC v souvislosti s články 107 a 108 SFEU, bude většina aktiv společnosti ENVC prodána a proces její likvidace bude prakticky dokončen, žádá portugalský stát zvdvořile Komisi, aby potvrdila, že za výše uvedených podmínek nepředstavuje prodej těchto aktiv státní podporu ve prospěch kupujících.
- b) Vzhledem k tomu, že v případě záporného rozhodnutí Komise, kterým se nařídí navrácení neslučitelné podpory poskytnuté společnosti ENVC v souvislosti s články 107 a 108 SFEU, bude portugalský stát muset navíc dosáhnout navrácení neslučitelné podpory, žádají portugalské orgány Komisi, aby potvrdila, že tato povinnost navrátit podporu nebude rozšířena na společnost WestSea, a to navzdory tomu, že některé z aktiv společnosti ENVC převezme.“
- (148) V případě záporného rozhodnutí Komise se v souvislosti s navrácením neslučitelné podpory ve prospěch podniku ve smyslu článků 107 a 108 SFEU od dotčeného členského státu skutečně obvykle vyžaduje, aby dosáhl jejího navrácení. Povinnost navrátit podporu přitom může být rozšířena na novou společnost, na kterou dotčená společnost převedla nebo které prodala část svých aktiv, pokud se na základě takového převodu nebo prodeje dojde k závěru, že mezi těmito společnostmi existuje hospodářská návaznost. I při absenci hospodářské návaznosti může prodej aktiv pod tržní cenou představovat (novou) státní podporu kupujícímu.
- (149) Tímto rozhodnutím Komise neposuzuje postoupení smluv na stavbu dvou lodí na přepravu asfaltu ⁽⁴³⁾, ke kterému ještě nedošlo.
- (150) K rozhodnutí o přítomnosti státní podpory ve prospěch osob, které koupí aktiva, musí Komise a) určit, zda prodej dotčeného aktiva probíhá za tržní cenu, a b) zohlednit i další kritéria uvedená v bodě odůvodnění níže.
- (151) Podle rozhodnutí Soudního dvora ve věci *Itálie a SIM 2 v. Komise* ⁽⁴⁴⁾, o které se Komise opírala ve svých rozhodnutích ve věcech *Olumpiakés Aerogrammés, Alitalia* a *SERNAM* ⁽⁴⁵⁾, se hospodářská návaznost mezi předchozím (podpořeným) subjektem a kupujícím stanoví na základě souboru ukazatelů. Lze přitom zohlednit tyto faktory: i) rozsah prodaných aktiv (aktiva a pasiva, převzetí pracovníků, balík aktiv), ii) prodejní cena, iii) totožnost kupujícího (kupujících), iv) načasování prodeje (po zahájení předběžného posouzení, po formálním vyšetřovacím řízení či po konečném rozhodnutí) a v) hospodářskou logiku dotčené transakce. Tento soubor ukazatelů potvrdil Tribunál v rozsudku ze dne 28. března 2012 ve věci *Ryanair v. Komise* ⁽⁴⁶⁾, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí ve věci *Alitalia*.

⁽⁴³⁾ Viz 24. bod odůvodnění. Tato smlouva na stavbu dvou lodí na přepravu asfaltu byla původně uzavřena mezi společnostmi PDVSA a ENVC a byla převedena na společnost EMPORDEF. Portugalsko se zavázalo, že části této smlouvy zajišťované prostřednictvím subdodávek budou zadány v transparentních, nediskriminačních a bezpodmínečných nabídkových řízeních, kterých se budou moci účastnit portugalské i zahraniční uchazeči, přičemž jediným kritériem výběru dodavatelů a poskytovatelů služeb bude cena, a že společnost ENVC v případě, že její likvidace a zrušení ještě v době těchto nabídkových řízení nebude dokončena, vyloučí.

⁽⁴⁴⁾ Rozsudek ve věci *Itálie a SIM 2 Multimedia SpA v. Komise*, C-328/99 a C-399/00, EÚ:C:2003:252.

⁽⁴⁵⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 17. září 2008 – státní podpora N 321/2008, N 322/2008 a N 323/2008 – Řecko – *Olumpiakés Aerogrammés/Olumpiakés Aeroporia Uperesies*; rozhodnutí Komise ze dne 12. listopadu 2008 – státní podpora N 510/2008 – Itálie – *Vendita dei beni della compagnia aerea Alitalia*; rozhodnutí Komise ze dne 4. dubna 2012 SA.34547 – Francie – *Reprise des actifs du groupe SERNAM dans le cadre de son redressement judiciaire*.

⁽⁴⁶⁾ Rozsudek ze dne 28. března 2012 ve věci *Ryanair Ltd v. Komise*, T-123/09, ECR, EÚ:T:2012:164, potvrzený v rámci kasačního opravného prostředku rozsudkem ze dne 13. června 2013 ve věci *Ryanair Ltd v. Komise* C-287/12 P, ECR, EÚ:C:2013:395.

7.1. Rozsah prodaných aktiv

- (152) Má-li být vyloučena hospodářská návaznost, musí Komise shledat, že aktiva a jiné části převedené činnosti představují pouze část předchozí společnosti či jejích činností. Čím větší část původní činnosti se na nový subjekt převádí, tím větší je pravděpodobnost, že hospodářská činnost související s těmito aktivy má i nadále prospěch ze zvýhodnění pramenícího z neslučitelné podpory poskytnuté předchozímu subjektu.
- (153) K hlavním aktivům společnosti ENVC patřila i) koncese na pozemek, kde se nachází loděnice, udělená správou přístavu Viana do Castelo a ii) různá zařízení a suroviny. Všechna tato aktiva byla prodána v transparentních, nediskriminačních a bezpodmínečných nabídkových řízeních, kterých se mohli účastnit portugalské i zahraniční uchazeči, přičemž jediným kritériem výběru uchazečů byla cena.
- (154) *Subkoncese na pozemek, kde se nachází loděnice*, byla v nabídkovém řízení až do března 2031 udělena společnosti WestSea, společně dceřině společnosti portugalské holdingové společnosti Martifer a portugalské loděnici Navalria. Společnost WestSea bude platit roční poplatek 419 233,95 EUR a složí záruku ve výši 435 500 EUR.
- (155) *Nejrůznější zařízení a suroviny*, včetně vozidel a velkého zdvihacího zařízení/jejřábu, byly prodány v rámci 120 malých nabídkových řízení, a to jako zboží v 884 dávkách. V důsledku toho získali kupující z veškerého prodávaného zboží v celkové hodnotě 3 358 905,13 EUR v průměru zařízení a suroviny v hodnotě 55 981,75 EUR, přičemž nejnižší hodnota získaného zařízení a surovin dosahovala výše 10 EUR a nejvyšší 1,035 milionů EUR. Nejvýznamnějším kupujícím bylo s podílem 31 % *Ministério dos Transportes e Comunicações de Timor*. Společnost WestSea získala necelých 20 % prodaných aktiv.
- (156) V neposlední řadě pak nebyla u *zaměstnanců* na žádného z kupujících převedena žádná z pracovních smluv: 596 pracovních smluv již bylo ukončeno a propouštění zbývajících 13 zaměstnanců probíhá. Součástí nabídkových řízení nebyla zvláštní podmínka převodu pracovních smluv či zaměstnanců ze společnosti ENVC na případného kupujícího.
- (157) Vzhledem k výše uvedenému stavu, pokud jde o převedené části, dochází Komise k závěru, že rozsah aktiv, jež získala nebo získá společnost WestSea, bude ve srovnání s rozsahem aktiv společnosti ENVC a její předchozí činností výrazně omezen.

7.2. Prodejní cena

- (158) Má-li být vyloučena hospodářská návaznost mezi společnostmi ENVC a WestSea, musí Komise shledat, že aktiva a jiné části převedené činnosti byly či budou prodány za tržní cenu. Tržní cena je cenou, kterou by stanovil soukromý investor v tržních podmínkách⁽⁴⁷⁾.
- (159) Subkoncese na pozemek, na kterém se nachází loděnice, a nejrůznější zařízení a suroviny byly odprodány v otevřených, transparentních, nediskriminačních a bezpodmínečných koncesních/nabídkových řízeních, přičemž jediným kritériem výběru uchazečů byla cena.
- (160) Vzhledem k výše uvedenému stavu, pokud jde o převedené části, dochází Komise k závěru, že udělení subkoncese na pozemek, na kterém se nachází loděnice, a prodej nejrůznějšího zařízení a surovin vlastněného společností ENVC společností WestSea proběhl v otevřených, transparentních, nediskriminačních a bezpodmínečných koncesních/nabídkových řízeních uchazečům, kteří předložili nejvyšší nabídku, a tedy za tržní cenu.

7.3. Totožnost kupujících

- (161) Má-li být vyloučena hospodářská návaznost, musí Komise shledat, že mezi kupujícími, kteří aktiva a jiné části převedené činnosti získali, a společností ENVC není hospodářský vztah či vztah propojení.

⁽⁴⁷⁾ Rozsudek ve věci *Seydaland*, C-239/09, EU:C:2010:778, bod 34.

- (162) Pokud jde o koncesi na pozemek, kde se nachází loděnice, potvrzují portugalské orgány, že mezi společností WestSea a společností ENVC či portugalským státem není hospodářský vztah či vztah propojení.
- (163) Pokud jde o nejrůznější zařízení a suroviny, které již byly odprodány, potvrzují portugalské orgány, že mezi žádným z hlavních kupujících a společností ENVC či jejím akcionářem není hospodářský vztah či vztah propojení.
- (164) Vzhledem k výše uvedenému stavu, pokud jde o převedené části, dochází Komise k závěru, že společnost WestSea je subjektem, jenž je na společnosti ENVC a jejím akcionáři plně nezávislý.

7.4. Načasování prodeje

- (165) Má-li být vyloučena hospodářská návaznost, musí Komise shledat, že se načasováním prodeje aktiv a jiných částí převedené činnosti neobchází rozhodnutí Komise o navrácení neslučitelné státní podpory.
- (166) Komise poznamenává, že koncesní řízení na subkoncesi pozemku, kde se loděnice nachází, jakož i nabídkové řízení na prodej aktiv a zařízení byla zahájena a ukončena před tímto konečným rozhodnutím Komise.
- (167) Jak se uvádí v 1. bodě odůvodnění výše, Portugalsko se navíc nejprve obrátilo na Komisi s cílem řádně zorganizovat privatizaci společnosti ENVC v souladu s pravidly EU týkajícími se státní podpory. Pořadí událostí tedy naznačuje, že privatizace nebyla koncipována jako mechanismus, kterým se měla stávající záporná rozhodnutí či probíhající vyšetřování Komise obejít.
- (168) Vzhledem k výše uvedenému stavu, pokud jde o převedené části, dochází Komise k závěru, že skutečnost, že k udělení subkoncese na pozemek, kde se nachází loděnice, jakož i pořízení nejrůznějšího zařízení a surovin ve vlastnictví společnosti ENVC došlo před přijetím tohoto konečného rozhodnutí Komisí, nenaznačuje, že by došlo k obcházení případného rozhodnutí Komise o náhradě.

7.5. Hospodářská logika transakce

- (169) Má-li být vyloučena hospodářská návaznost, musí Komise shledat, že osoby, které nakoupily aktiva a jiné části převedené činnosti, tato aktiva nepoužijí totožně, jako předchozí vlastník, nýbrž je použijí k přípravě jiné činnosti či strategie.
- (170) Některá z aktiv společnosti ENVC, jež získala společnost WestSea, zejména pozemek, kde se loděnice nachází, lze použít k téže obecné činnosti (stavbě lodí). Samotná skutečnost, že kupující bude činný v témže hospodářském odvětví jako předchozí subjekt, však nezbytně neznamená, že mezi nimi existuje hospodářská návaznost. Společnost WestSea nemá povinnost převzít zaměstnance společnosti ENVC či jí uzavřené pracovní smlouvy. Společnost WestSea nadto začlení loděnice do své podnikatelské strategie tak, aby byly zaručeny synergické efekty s dalšími loděnicemi. Společnost WestSea bude mít možnost řídit svou činnost v jiných provozních podmínkách než společnost ENVC a bude moci svobodně uplatňovat svůj podnikatelský model.
- (171) Vzhledem k výše uvedenému stavu, pokud jde o převedené části, dochází Komise k závěru, že společnost WestSea tyto části začlení do své podnikové strategie a použije je v rámci vlastní hospodářské logiky.

7.6. Závěr k posouzení hospodářské návaznosti mezi společností ENVC a společností WestSea

- (172) Zaprvé, rozsah aktiv získaných společností WestSea je ve srovnání s rozsahem aktiv společnosti ENVC a její předchozí činností významně omezen. Zadruhé, udělení subkoncese na pozemek, kde se loděnice nachází, a prodej nejrůznějších zařízení a surovin proběhl v otevřených, transparentních, nediskriminačních a bezpodmínečných koncesních/nabídkových řízeních. Zatřetí, společnost WestSea je subjektem, jenž je na společnosti ENVC a jejím akcionáři nezávislý. Začtvrté, načasování udělení subkoncese na pozemek, kde se loděnice nachází, jakož i prodeje nejrůznějšího vybavení a surovin nenaznačuje, že by došlo k obcházení případného rozhodnutí Komise o náhradě. Zapáté, společnost WestSea začlení aktiva společnosti ENVC do své podnikové strategie a použije je v rámci vlastní hospodářské logiky.

- (173) Komise proto dochází k závěru, že mezi společnostmi ENVC a společností WestSead neexistuje hospodářská návaznost.

8. ZÁVĚR

- (174) Komise shledává, že s výjimkou doporučujících dopisů ze dne 8. ledna 2007 a 26. června 2008 představují minulá opatření státní podporu ve prospěch společnosti ENVC ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
- (175) Tato minulá opatření, jež představují státní podporu, jsou (s výjimkou dvou subvencí na stavbu lodí schválených rozhodnutím Komise ve věci C 33/2004) neslučitelná s vnitřním trhem, protože u nich nebyly splněny příslušné podmínky pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004 a žádné další důvody pro slučitelnost zjištěny nebyly.
- (176) Komise rovněž konstatuje, že Portugalsko výše uvedená opatření provedlo protiprávně, v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU.
- (177) Je třeba dosáhnout navrácení neslučitelné podpory od příjemce, jak je uvedeno v oddíle 6.6 výše.
- (178) Takovéto navrácení se nebude týkat společnosti WestSea, a to vzhledem k absenci hospodářské návaznosti mezi ní a společností ENVC.
- (179) V neposlední řadě Komise podotýká, že Portugalsko souhlasilo s tím, aby bylo toto rozhodnutí přijato a oznámeno v angličtině,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

- Doporučující dopisy ze dne 8. ledna 2007 a 26. června 2008 nepředstavují státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
- Státní podpora v podobě subvencí na stavbu lodí na smlouvy C224 a C225 (ve výši 5 350 550 EUR) je slučitelná s vnitřním trhem.
- Státní podpora uvedená v tabulce níže, kterou v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU protiprávně poskytlo Portugalsko, je neslučitelná s vnitřním trhem.

Datum	Opatření	Částka
11. května 2006	Navýšení kapitálu z roku 2006	24 875 000
2012/2013	Úvěry z let 2012 a 2013	101 118 066,03
i) 31. ledna 2006 ii) 11. prosince 2008 iii) 28. dubna 2010 iv) 27. dubna 2011	Úvěry DGTF	i) 30 000 000 ii) 8 000 000 iii) 5 000 000 iv) 13 000 000
29. listopadu 2011	Doporučující dopisy k úvěru poskytnutému BCP	990 000
3. listopadu 2011	Doporučující dopis k úvěru poskytnutému BCP	400 000
30. září 2010	Doporučující dopis k úvěru poskytnutému BCP	12 500 000
31. srpna 2010	Doporučující dopisy ke dvěma záložním akreditivům vydaným CGD	12 890 000

Datum	Opatření	Částka
24. června 2010	Doporučující dopis k úvěru poskytnutému BCP	5 000 000
25. listopadu 2009	Doporučující dopis k revolvingovému úvěru poskytnutému CGD	15 000 000
7. září 2009	Doporučující dopis k revolvingovému úvěru poskytnutému BES	4 500 000
—	Subvence na stavbu lodí (smlouvy C212, C213, C214 a C223)	10 482 374,01
—	Subvence na stavbu lodí (smlouvy C206, C211, C217, C218, C219, C220, C221 a C222)	11 279 009,01
—	Podpora na odborné vzdělávání v letech 2005 až 2006	257 791
23. prosince 2009	Úvěr na stavbu plavidla Atlântida	37 000 000

Článek 2

1. Portugalsko dosáhne navrácení neslučitelné podpory uvedené v čl. 1 odst. 2 od příjemců (a to případně včetně vzniklých úroků, které společnost ENVC nezaplátila), a to s výjimkou subvencí na stavbu lodí v souvislosti se smlouvami C206, C211, C217, C218, C219, C220, C221 a C222 (v celkové výši 11 279 009,01 EUR), které podléhají desetileté promlčecí lhůtě stanovené v článku 15 nařízení (ES) č. 659/1999.
2. Toto navrácení neslučitelné podpory se nebude týkat společnosti WestSea.
3. Částky, které mají být navraceny, se úročí ode dne, kdy byly příjemcům dány k dispozici, do dne jejich skutečného navrácení.
4. Úroky se vypočtou jako složený úrok podle kapitoly V nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ⁽⁴⁸⁾ a nařízení Komise (ES) č. 271/2008, kterým se mění nařízení č. (ES) č. 794/2004 ⁽⁴⁹⁾.
5. S platností ode dne přijetí tohoto rozhodnutí zruší Portugalsko vyplácení všech případných zbývajících plateb.

Článek 3

1. Navrácení podpory uvedené v čl. 1 odst. 2 musí být bezodkladné a účinné.
2. Portugalsko zajistí, aby toto rozhodnutí bylo provedeno do čtyř měsíců ode dne jeho oznámení.

Článek 4

1. Portugalsko do dvou měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí předloží tyto informace:
 - a) celkovou částku (tvořenou jistinou a úroky splatnými při navrácení), jejíž navrácení se má od každého z příjemců dosáhnout;
 - b) podrobný popis opatření k zajištění souladu s tímto rozhodnutím, jež již byla přijata a jež se plánují;
 - c) doklady prokazující, že příjemci bylo nařízeno, aby podporu vrátil.

⁽⁴⁸⁾ Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 140, 30.4.2004, s. 1).

⁽⁴⁹⁾ Nařízení Komise (ES) č. 271/2008 ze dne 30. ledna 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 794/2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 82, 25.3.2008, s. 1).

2. Portugalsko bude Komisi průběžně informovat o pokroku při provádění vnitrostátních opatření přijatých k provedení tohoto rozhodnutí, dokud nebude podpora uvedená v čl. 1 odst. 2 plně navracena. Na žádost Komise bezodkladně předloží všechny informace o opatřeních k provedení tohoto rozhodnutí, která již byla přijata a která se plánují. Dále předloží podrobné informace o částkách podpory a o úrocích, jejichž navrácení od příjemců již bylo dosaženo.

Článek 5

Toto rozhodnutí je určeno Portugalsku.

V Bruselu dne 7. května 2015

Za Komisi
Margrethe VESTAGER
členka Komise

PŘÍLOHA I

ÚVĚRY Z LET 2012 A 2013

Datum podpisu	Částka	Použitá úroková sazba
6. ledna 2012	970 000,00	7,108 %
9. ledna 2012	175 000,00	3měsíční EURIBOR + 7,108 %
31. ledna 2012	3 445 258,51	3měsíční EURIBOR + 6,62 %
8. února 2012	64 741,49	3měsíční EURIBOR + 6,62 %
30. března 2012	1 026 647,44	3měsíční EURIBOR + 7,887 %
30. března 2012	16 700 000,00	2 %
30. dubna 2012	1 268 536,13	3měsíční EURIBOR + 5 %
2. května 2012	48 997,82	3měsíční EURIBOR + 7,887 %
30. května 2012	1 100 000,00	3měsíční EURIBOR + 8,431 %
31. května 2012	5 375 000,00	3měsíční EURIBOR + 8,5 %
31. května 2012	834 830,96	3měsíční EURIBOR + 8,451 %
1. června 2012	12 844 000,00	3měsíční EURIBOR + 4,976 %
5. června 2012	281 000,00	3měsíční EURIBOR + 4,976 %
6. června 2012	345 000,00	3měsíční EURIBOR + 7,682 %
8. června 2012	1 449 714,00	3měsíční EURIBOR + 7,682 %
11. června 2012	696 481,42	3měsíční EURIBOR + 7,682 %
21. června 2012	177 979,74	3měsíční EURIBOR + 7,682 %
21. června 2012	4 785 000,00	3měsíční EURIBOR + 8,1509 %
22. června 2012	118 070,71	3měsíční EURIBOR + 7,682 %
25. června 2012	83 694,43	3měsíční EURIBOR + 4,976 %
26. června 2012	1 163 308,28	3měsíční EURIBOR + 4,976 %
29. června 2012	664 537,83	3měsíční EURIBOR + 4,976 %
3. července 2012	272 811,37	3měsíční EURIBOR + 8,5 %
11. července 2012	71 104,02	3měsíční EURIBOR + 4,976 %

Datum podpisu	Částka	Použitá úroková sazba
11. července 2012	1 742 275,55	3měsíční EURIBOR + 8,1509 %
13. července 2012	40 000,00	3měsíční EURIBOR + 8,431 %
19. července 2012	45 000,00	3měsíční EURIBOR + 4,956 %
27. července 2012	1 000 000,00	3měsíční EURIBOR + 5,78 %
31. července 2012	400 000,00	3měsíční EURIBOR + 8,182 %
31. července 2012	1 450 000,00	3měsíční EURIBOR + 4,756 %
2. srpna 2012	100 000,00	3měsíční EURIBOR + 8,182 %
14. srpna 2012	275 000,00	3měsíční EURIBOR + 8,151 %
17. srpna 2012	180 000,00	3měsíční EURIBOR + 8,1509 %
20. srpna 2012	1 186 322,44	3měsíční EURIBOR + 8,1509 %
20. srpna 2012	400 000,00	3měsíční EURIBOR + 5,624 %
24. srpna 2012	600 000,00	3měsíční EURIBOR + 5,624 %
13. září 2012	365 000,00	3měsíční EURIBOR + 5,624 %
19. září 2012	5 111 910,08	Dluh společnosti ENVC vůči společnosti Parvalorem, který převzala společnost EMPORDEF
21. září 2012	19 000,00	3měsíční EURIBOR + 5,624 %
25. září 2012	1 180 491,65	3měsíční EURIBOR + 4,668 %
27. září 2012	1 050 000,00	3měsíční EURIBOR + 5,624 %
28. září 2012	48 000,00	3měsíční EURIBOR + 5,624 %
12. října 2012	120 000,00	5,871 %
16. října 2012	15 000,00	8,1509 %
19. října 2012	566 000,00	3měsíční EURIBOR + 4,64 %
26. října 2012	1 000 000,00	3měsíční EURIBOR + 4,64 %
29. října 2012	84 685,34	8,151 %
30. října 2012	120 000,00	8,1509 %
2. listopadu 2012	10 570 971,04	5,871 %
9. listopadu 2012	5 227,50	4,459 %

Datum podpisu	Částka	Použitá úroková sazba
27. listopadu 2012	250 000,00	5,871 %
28. listopadu 2012	250 000,00	8,1509 %
29. listopadu 2012	200 000,00	7,915 %
29. listopadu 2012	120 000,00	5,871 %
30. listopadu 2012	84 685,12	5,871 %
3. prosince 2012	300 000,00	4,459 %
3. prosince 2012	35 000,00	7,915 %
7. prosince 2012	1 500,00	8,151 %
11. prosince 2012	100 000,00	4,459 %
14. prosince 2012	180 000,00	4,459 %
19. prosince 2012	200 000,00	4,459 %
20. prosince 2012	29 159,75	4,459 %
21. prosince 2012	1 000 000,00	5,871 %
28. prosince 2012	5 000 000,00	7,915 %
31. prosince 2012	16 500,00	4,459 %
4. ledna 2013	120 000,00	4,459 %
9. ledna 2013	84 756,80	4,459 %
11. ledna 2013	260 000,00	7,911 %
17. ledna 2013	200 000,00	8,15 %
8. února 2013	5 767 984,59	4,165 %
31. května 2013	5 281 882,02	Úroky, jež má společnost ENVC zaplatit společnosti EMPORDEF za úvěry z roku 2012
Celkem: 101 118 066,03		

PŘÍLOHA II
SUBVENCE NA STAVBU LODÍ

Číslo smlouvy	2000	2001	2002	2003	2004	2005	CELKEM	Akt, kterým došlo k poskytnutí (Despacho)	Datum zveřejnění v Diário da República
C206	679 362,74						679 362,74		
C211			2 081 867,70				2 081 867,70	245/2002 ze dne 31.12.2001	6.4.2002
C212			1 629 892,00	407 473,00			2 037 365,00	882/2002 ze dne 25.12.2002	12.12.2002
C213			2 265 871,06	541 732,94	701 901,00		3 509 505,00	880/2002 ze dne 25.12.2002	12.12.2002
C214			2 807 604,01		701 901,00		3 509 505,01	880/2002 ze dne 25.12.2002	12.12.2002
C217		1 415 887,71					1 415 887,71	158/2001 ze dne 29.12.2000	16.2.2001
C218		1 415 887,71					1 415 887,71	158/2001 ze dne 29.12.2000	16.2.2001
C219		1 425 998,34					1 425 998,34	158/2001 ze dne 29. 12. 2000	16.2.2001
C220		1 425 998,34					1 425 998,34	158/2001 ze dne 29.12.2000	16.2.2001
C221	1 140 802,66	276 446,76	8 753,90				1 426 003,32	810/2000 ze dne 25.7.2000	5.8.2000
C222			1 426 003,33				1 426 003,33	244/2002 ze dne 31.12.2001	6.4.2002
C223			1 425 999,00				1 425 999,00	881/2002 ze dne 25.11.2002	12.12.2002

Číslo smlouvy	2000	2001	2002	2003	2004	2005	CELKEM	Akt, kterým došlo k poskytnutí (<i>Despacho</i>)	Datum zveřejnění v <i>Diário da República</i>
C224				2 140 220,00		535 055,00	2 675 275,00	879/2002 ze dne 25.11.2002	12.12.2002
C225				2 140 220,00		535 055,00	2 675 275,00	879/2002 ze dne 25.11.2002	12.12.2002
	1 820 165,40	5 960 218,86	11 645 991,00	5 229 645,94	1 403 802,00	1 070 110,00	27 129 933,20		